Ազգ
Azg armenian daily
21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 245 (999)

Մոտ ժամանակներս Իսրայելը դուրս կբերի իր բանակը Գոլանի բարձունքներից

Երեկ Սիրիայի արտաքին գործերի նախարար Ֆարուք ալ Շարահը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, որ իսրայելական զինված ուժերը հետ կքաշվեն 1967-ին գրաված Գոլանի բարձունքներից, նախկինում Թել Ավիվի առաջարկած հանգրվանային՝ մի քանի տարվա փոխարեն ընդամենը մի քանի ամսում:

Ադրբեջանցիները Իրանում հալածվո՞ւմ են եւ իբր արդեն ձերբակալված է 500 մարդ

Վկայակոչելով զանազան տեղեկատվական աղբյուրներ՝ Բաքվում լույս տեսնող «Ազադլիգ» թերթը գրում է, որ Իրանում հալածանքների են ենթարկվում ադրբեջանական ազգության մտավորականությունն ու կրոնական գործիչները: Թերթը ոգնդում է, որ արդեն ձերբակալված է շուրջ 500 ադրբեջանցի: Այս առթիվ Բաքվի մտավորականության ներկայացուցիչների մի խումբ դիմել է Իրանի նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանիին՝ խնդրելով Իրանի բանտերից ազատ արձակել ադրբեջանական ազգության մտավորականության եւ հոգեւորականության ներկայացուցիչներին: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կիպրոսի նախագահն ընդունեց Արամ Ա կաթողիկոսին

ԶՈՐԱ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂ

Նիկոսիա, հեռախոսով

20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: Ինչպես եւ նախատեսվել էր՝ Կիպրոս կատարած իր այցելության ընթացքում, երեքշաբթի կեսօրին, Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն մեկժամյա հանդիպում ունեցավ Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Գլավկոս Քլերիդիսի հետ, նախագահական նստավայրում: Արամ կաթողիկոսը, որին ընկերակցում էր Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը, նախագահի հետ հանդիպումից հետո հայտարարեց. «Նախագահը ~ս ջերմ ու գովասանքով խոսեցավ տեղվույն հայ համայնքին մասին, զոր նկարագրեց որպես հարազատ քաղաքացիներ, տաղանդավոր աշխատավորներ եւ շատ սիրված կիպրոսցի ժողովուրդին ու պետության կողմե: Նախագահը լավատեղյակ է մեր մշակույթին եւ պատմության, ու ես զգացի, թե շատ հայասեր է», եզրակացրեց կաթողիկոսը: Հանրապետության նախագահի հետ ունեցած հանդիպումից հետո Արամ կաթողիկոսը երկար այցելություն կատարեց Մելգոնյան կրթական հաստատություն, օրհնեց կրթարանի անմահ բարերարների դամբարանը, հայրենասիրության ու հայասիրության մասին ճառ արտասանեց ե ճաշեց աշակերտության հետ:

Այսօր Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը Լառնակայի օդանավակայանից մեկնեց Անթիլիաս, Լիբանան:

Առեւտուրը եւ ղարաբաղյան հիմնահարցը Քինկելի այցելության հիմնական նպատակներն են

Դեկտեմբերի 20-ին սկսվում է Գերմանիայի արտաքին գործերի նախարար Կլաուս Քինկելի եռօրյա այցը Հայաստան եւ Ադրբեջան: Համաձայն ԴՊԱ գործակալության, այցի հիմնական նպատակների շարքում են տնտեսական կապերի ստեղծումը եւ Լեռնային Ղարաբաղի [illegible] հետ կապված հակամարտության մանրամասն քննարկումը: «Այդ երկու երկրների հիմնական խնդիրները տնտեսական բարեփոխումներն են եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղական լուծումը», ասվում է Քինկելի տարածած հայտարարության մեջ: Գերմանիան ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի անդամ է, որը լուծումներ է փնտրում Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի համար: Քինկելը նախատեսել է հինգշաբթի օրը Երեւանում հանդիպել նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ, իսկ ուրբաթ օրը Բաքվում նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: Նա նաեւ զրույցներ կունենա երկու երկրների բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ: Ինչպես հաղորդել է Բոննի արտաքին գործերի նախարարությունը, Քինկելը երկու երկրների հետ համաձայնագրեր կկնքի օտարերկրյա ներդրումների խրախուսման եւ պաշտպանության, մշակութային հարցերի վերաբերյալ, ինչպես նաեւ պատերազմում զոհվածների գերեզմանների մասին (ՆՏ. հավանաբար խոսքը երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո այս երկրներում մահացած գերմանացի ռազմագերիների մասին է): Ադրբեջանում նա նաեւ նավթի արտադրությանը առնչվող երկկողմանի համաձայնագիր կկնքի: *ՆՏ*

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

ՀՌԱԿ ղեկավարին ավելի մոտ է Յավլինսկու «Յաբլոկո» շարժումը

«Ռուսաստանում կայացած ընտրությունների ամենից առաջ ցույց տվեցին նրա ընտրած ժողովրդավարական ուղին, Արեւմուտքի բոլոր իրավասությունների [illegible] Ռամկավար Ազատական կուսակցության համապետական վարչության նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանը: Դրանք անցան բարձր մակարդակով եւ ստացան միջազգային դիտորդների արժանի գնահատականը: Հրապարակայնության շնորհիվ շատերը, այդ թվում նաեւ մենք Հայաստանում կարծես թե դարձանք այդ գործընթացի մասնակիցները: Այս ամենը Ռուսաստանի խաղաղական ղեկավարության փաստն է, որ պայմաններ ապահովեց ընտրողների ազատ կամքի արտահայտության համար: Արդյունքների վերաբերյալ կարելի է ասել, որ դրանք կանխատեսվում էին առաջին հերթին այն սոցիալական իրավիճակով, որով ապրում է Ռուսաստանի բնակչությունը եւ, համապատասխանաբար, տարբեր կուսակցությունների եւ դաշինքների ծրագրային կարգախոսներով: Անձամբ ես ավելի շատ կփնտրեի այդ ազատ հոգու Ռուս համայնքների կոնգրեսի»:

Խոսելով Ռուսաստանի լիբերալ-ժողովրդավարական կուսակցության մասին, որը Պետդումայում գիշել է մեծամասնությունը, Ռ. Միրզախանյանն ընդգծեց, որ ռամկավարներն ավելի մոտ են Գ. Յավլինսկու «Յաբլոկո» շարժմանը, որի հաջողությունն ընտրություններում նույնպես ակնհայտ է:

Պատասխանելով Ռուսաստանի լիբերալ-ժողովրդավարական կուսակցության, այլ կուսակցությունների հետ կոմունիստների դաշինքի հնարավորության վերաբերյալ հարցին, Ռ. Միրզախանյանը նշեց, որ նման դաշինքները հնարավոր են: Դրանք լինում են ինչպես կարճատեւ, այնպես էլ երկարատեւ՝ ելնելով առաջադրված նպատակներից: Քաղաքականության մեջ ամեն ինչ պատահում է, ընդգծեց նա:

Նոր Միության վերածննդի հնարավորության մասին ընտրություններում հաղթած կուսակցությունների առաջնորդների արտահայտությունների վերաբերյալ Ռ. Միրզախանյանը բացառեց վերջինիս ստեղծումն անցյալի շրջանակներում: Բայց ավելացրեց, որ մարդկանց նախկին ընդհանուր տարածությունում առաջվա պես միավորում են հոգեւոր սկզբունքներն ու զանազան կապերը, եւ դա չի կարելի հաշվի չառնել: Համադաշնային կամ դաշնային համագործակցության հնարավորությունը բացառված չէ, բայց այն, Ռ. Միրզախանյանի համոզմամբ, չի կարող ազդել ԱՊՀ-ի երկրների ինքնիշխանության եւ անկախության վրա:

Ռուսաստանում շարունակվում է ընտրողների ձայների հաշվումը: Երեկվա համեմատ կուսակցությունների ու դաշինքների դասավորության մեջ փոփոխություններ չեն եղել. դրանցից 4-ն է միայն կարողացել հաղթահարել 5 տոկոսանոց արգելքը՝ Կոմկուսը, ՌԼԺԿ-ն, «Մեր տունը Ռուսաստանն է» դաշինքը եւ «Յաբլոկոն», իսկ 6-ը ձայների 4 տոկոսից ավելին է ստացել եւ մոտեցել է 5 տոկոսի սահմանին: Դրանք են «Ռուսաստանի կանայք», «Կոմունիստներ, Աշխատավոր Ռուսաստան», «Ռուսաստանի ժողովրդավարական ընտրություն», «Ռուսական համայնքների կոնգրես» միավորումները եւ Աշխատավորների ինքնակառավարման կուսակցությունը: Միամանդատ ընտրատարածքներում կատարված ձայների հաշվարկից պարզվել է, որ կոմունիստները հաղթանակել են 57-ում, Ագրարային կուսակցությունը 20 տեղ է ստացել, «Յաբլոկոն»՝ 14, «Մեր տունը Ռուսաստանն է» եւ «Ռուսաստանի ժողովրդավարական ընտրություն» միավորումները՝ 10-ական, Նիկոլայ Ռիժկովի «Իշխանությունը ժողովրդին» դաշինքը՝ 7, Ռուսական համայնքների կոնգրեսը՝ 5, Իվան Ռիբկինի դաշինքը, «Ռուսաստանի կանայք» եւ «Ռուսաստան, առաջ» միավորումները՝ 3-ական:

Մեկնաբանների կարծիքով, կոմունիստները Պետդումայում ձայների մեծամասնություն, այսինքն 226 տեղ չեն կարող ստանալ, չնայած որ առաջին տեղը կգրավեն. միամանդատ ընտրատարածքներում ստացած տեղերի հաշվին Վիկտոր Չեռնոմիրդինի «Մեր տունը Ռուսաստանն է» դաշինքը երկրորդ տեղը կգրավի, իսկ Ժիրինովսկու կուսակցությունը՝ երրորդ: Ինչպես եւ երկու տարի առաջ, լիբերալ դեմոկրատները միամանդատ ընտրատարածքներում կայացած ընտրություններում անհաջողություն են կրել:

Համաձայնագիր Հայաստանի եւ Եվրամիության միջեւ

Ելույթ ունենալով հեռուստատեսությամբ, ԱՊՀ, Եվրամիության եւ միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների հետ կապերի գծով ՀՀ նախարար Գագիկ Շահբազյանը հայտնեց, որ Բրյուսելում նախաստորագրվել է Հայաստանի եւ Եվրամիության միջեւ համագործակցության համաձայնագիր: Համաձայնագրի մանրամասները չհաղորդվեցին: Հայաստանը ԱՊՀ վեցերորդ երկիրն է, որը Եվրամիության հետ կունենա նման պայմանագիր: Այսպիսի պայմանագրեր ունեն Ռուսաստանը, Ուկրաինան, Բելառուսը, Ղազախստանը եւ Ղրղզստանը: Այդ համաձայնագրի կազմման աշխատանքներն սկսվել են այն բանից հետո, երբ հոկտեմբերին Հ[illegible]աստան այցելեց Եվրամիության Եվրոպական հանձնաժողովի անդամ Հանս վան դեն Բրուկը: *ՆՏ*

ԱՊՀ ղեկավարների հանդիպման օրակարգը ձեւակերպված է

Շուրջ երկու տասնյակ հարց է մտցված ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների հանդիպման նախնական օրակարգում: Այն ծրագրված է անցկացնել 1996 թ. հունվարի 19-ին, Մոսկվայում: Ինչպես Մինսկում ԲելՏԱ-ի թղթակցին հայտնել է ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենյան, բոլոր հարցերը պայմանականորեն կարելի է բաժանել երկու խմբի: Առաջինը այն նախագծերն են, որոնք անցել են համաձայնեցման փուլերը եւ կանխվածներ են հարուցում: Երկրորդն այն հիմնախնդիրներն են, որոնց վերաբերյալ միասնական կարծիք չկա կամ որոնք պահանջում են պետությունների բարձրագույն ղեկավարների որոշման ընդունում: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

ԱՆԿԱՐԱ

Պատգամավորները լքում են Ճշմարիտ ուղին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Դեկտեմբերի 24-ին տեղի ունենալիք Թուրքիայի ընդհանուր ընտրություններից առաջ տագնապալի կացություն է ստեղծվել Թանսու Չիլլերի գլխավորած Ճշմարիտ ուղի կուսակցության համար կապված այստեղից դեպի ընդդիմադիր կուսակցություններ Մայր հայրենիք, Ժողովրդադեմոկրատական կուսակցություն պատգամավորների մեծ հոսքի հետ: Ներկա վիճակներով, ավելի քան 10 պատգամավոր են լքել Ճշմարիտ ուղին: Սակայն միայն Չիլլերի կուսակցությունից չէ, որ պատգամավորներ են «գաղթում»: Այդպիսին է, օրինակ, խորհրդարանում 64 տեղեր զբաղեցնող Հանրապետական կուսակցությունը, որի 19 պատգամավորներ հարել են ԱԳ նախարար Դ. Բայքալի կուսակցությանը: Վերապատվությունների այս խաղում մոտեցողություն չի տրվում նաեւ Բարօրության կուսակցության ազդեցությունը, որն այսօր իր շարժում է համախմբում իսլամական տարրերի:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բարեփոխումները պայմանավորված են պահանջարկի եւ առաջարկի կարգավորմամբ

Սոցիալական ոլորտում բարեփոխումների իրականացման խնդիրներն են քննարկվեցին դեկտեմբերի 20-ին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի մոտ կայացած խորհրդակցությունում, որին մասնակցում էին առողջապահության նախարար Արա Բաբլոյանը, Սոցիալական ապահովության նախարար Անդրանիկ Անդրեասյանը, կրթության եւ գիտության նախարարի պաշտոնակատար Վարդգես Գնունին, մշակույթի, երիտասարդության եւ սպորտի նախարար Հակոբ Մովսեսյանը, տեղեկատվության նախարար Հրանտ Մամիկոնյանը, փոխվարչապետ Վազգեն Մանուկյանը: Մասնակցեց Հանրապետության նախագահի պաշտոնակատար Լյուդմիլա Մինասյանը [illegible], նաեւ այլ անձինք:

Քաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական կյանքի արմատական վերափոխման պայմաններում ընդհանուր գործընթացից անհնար է դուրս թողնել սոցիալական ոլորտը, որի հետագա զարգացումն ուղղակիորեն պայմանավորված է բարեփոխումների իրականացմամբ, բացելով խորհրդակցությունը, ասաց վարչապետը: Եվ կառավարության խնդիրն է այս ոլորտի բնագավառներում համապատասխան իրավական դաշտի ձեւավորումով ստեղծել այնպիսի մեխանիզմ, որն օգտագործելով շուկայի հնարավորությունները, խաղաղ կարգավորի պահանջարկն ու առաջարկը:

Ագրարականացնելով ոլորտը՝ պետությունը կշարունակի ֆինանսավորել եւ առողջապահությունը, եւ գիտությունն ու կրթությունը, մշակույթն ու սպորտը եւ այլն: Այսուհետ եւս կիրականացվի պետական խաղաղականությունը հիմնական բնագավառներում, բայց պետք է հնարավոր լինի առավելագույնս բավարարել առկա պահանջարկը: Անհրաժեշտ բուժական կրթությամբ ու բուժօգնությամբ զբաղվելու, օրինակ, անհրաժեշտ է ազատ պայմաններ ստեղծել նաեւ վճարովի ծառայությունների ընդլայնման համար: Այսինքն, բարեփոխումների գաղափարախոսության հիմքում ընկած է իրական պահանջարկի առավելագույն բավարարման անհրաժեշտությունը՝ առանց կրճատելու պետության ֆինանսավորումը: *ՀԱԾ*

ԱՇԽԱՐՀ

Ռուսաստանի նորընծա մարշալները

ՌԴ զինված ուժերի գերագույն գլխավոր հրամանատար, նախագահ Բորիս Ելցինը երեկ Բարվիխա հանգստյան տանը, որտեղ նա ապաքինվում է, մարշալական աստղեր հանձնեց բանակի գեներալներ՝ Ռուսաստանի Դաշնության անվտանգության ծառայության ղեկավար Միխայիլ Բարսուկովին, պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ, գլխավոր շտաբի պետ Միխայիլ Կոլեսնիկովին, դաշնության սահմանապահ ծառայության ղեկավար Անդրեյ Նիկոլաեւին եւ ներքին գործերի նախարար Անատոլի Կուլիկովին: Արանով իսկ ակնառու է, որ Ելցինը 1996-ի գալիք նախագահական ընտրություններից առաջ որոշել է ամրապնդել իր դիրքերը:

Անգոլայի հյուսիսում ջախջախվեց զահրյան ինքնաթիռ. 139 զոհ

Անգոլայի հյուսիսային շրջանում ջախջախվեց զաիրյան լարտերային մի ինքնաթիռ, պատճառ դառնալով 139 մարդու մահվան: 5 հոգի վերապրեց: Դեռեւս հայտնի չեն օդանավի ջախջախման պատճառները, սակայն վառնագետները նշում են, որ «Լոկիդ էլեկտրա» տիպի ինքնաթիռը շատ հին էր եւ կառուցված էր 99 արտ տարողությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Օրեր Փարիզից վերադարձավ առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) եվրոպական բյուրոյի կոնֆերանսին մասնակցած հայկական պատվիրակությունը, որի կազմում էին ԱՀԿ Հայաստանի ներկայացուցիչ Հրայր Աղաբեկյանը, ՀՀ առողջապահության նախարարի 3 ներկայացուցիչներ, կոհոլի դեմ պայքարի քաղաքականության ծրագրերի հիմքը: Քննարկումները շատ բուռն էին: Երբ հյուսիսային երկրների համար ալկոհոլիզմը խոշոր հիմնախնդիր է և նրանք մշակում են առեւտրական, հարկային մեխանիզմների և այլ լծակների միջոցով նվազեցնել օգտագործումը, կամ որոնում են ալկոհոլի քաղաքակիրթ ճանապարհներ, ալկոհոլի դեմ պայքարի ազգային ծրագիր: Դրա Դումանյանը ի դեմ նկատեց, որ որոշ ակտիվություն ցուցաբերելով ալկոհոլիզմով տառապողների իրական թիվը մեզանում հստակ չէ: Առողջապահական հիմնարկները, դրանից ելնելով, պատրաստ են իրականացնել անանուն բուժում:

Փարիզյան այցելությունը նոյաս

КОՆՖԵՐԱՆՍ

Կատարվա՞ ալկոհոլիզմը Հայաստանին

այդ թվում առողջապահության առաջին փոխնախարար Դերենիկ Դումանյանը, առեւտրի, սպասարկումների և զբոսաշրջության փոխնախարար Հրանտ Մարգարյանը:

«Առողջություն, հասարակություն, ալկոհոլ» կոնֆերանսը, որին մասնակցում էին շուրջ 50 երկրների պատվիրակություններ, նվիրված էր ալկոհոլիզմի դեմ պայքարին: Դրանով էր պայմանավորված առեւտրի և հասարակական կազմակերպությունների ներկայությունը պատվիրակությունների կազմում:

Հայաստանն ընդգրկված չէ այն երկրների շարքում, որտեղ ալկոհոլիզմը հիմնախնդիրներից է, սակայն նախորդ տարիների համեմատ գրանցված հիվանդության մի փոքր աճը և կանխարգելման խնդիրներն ընդհանրապես առիթ են ծառայում պայքարի սեփական համակարգը մշակելու համար: Հայաստանում դեռեւս արձանագրված չէ կանանց և դեռահասների ալկոհոլիզմի խնդիր, սակայն այսօր հիմնահարց չունենալը չի արդարացնում վաղվա տագնապներից: Կոնֆերանսի ընթացքում քննարկվեց «Եվրոպական կանոնակարգ ալկոհոլիզմի մասին» փաստաթուղթը: Այն ունի ոչ թե իրավական, այլ խորհրդատվական նշանակություն: Փաստաթղթում նախանշված են 10 հիմնական ուղղություններ, որոնք կդառնան մասնակից երկրների ալ

դա կան երկրներ, որտեղ ալկոհոլի փոքր չափաբաժինը նույնիսկ առողջարար են համարում: Օրինակ, Անգլիայի առողջապահության նախարարը փաստարկեց, թե դա իրենց գիտնականների եզրակացությունն է (հետաքրքիր է, ինչ կարծիքի է անգլիական ոստիկանությունը):

Ծանոթությունն այլ երկրների փորձին, մասնակցությունը կոնֆերանսի շրջանակներում անցկացվող սեմինարներին բույլ կտա, տեղային առանձնահատկությունները հաշվի առնելով, կազմել ալկոհոտեց նաեւ մի շարք հանդիպումների կայացմանը: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց Ֆրանսիայի առողջապահության, աշխատանքի և սոցիալական քաղաքականության նախարար Ժակ Բարոյի և Բոլգարիայի (որտեղից Հայաստանը մեծ քանակությամբ դեղորայք է ներկրում) առողջապահության նախարար Տիկին Վիտկովայի հետ մյուս տարվա գարնանը Հայաստանում հանդիպելու և համակարգի խնդիրները քննարկելու մասին:

ՄԱՐԻՆԵ ՊԱԼՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Մամուլի ազգային ակումբ՝ ՄԱԿ-ի հովանու ներքո

Դեկտեմբերի 15-ին ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում կայացած մամուլի ներկայացուցիչների հանդիպումը սկիզբ դրեց Մամուլի ազգային ակումբին: ՄԱԿ-ի հասարակական տեղեկատվության բաժնի ներկայացուցիչ տիկին Էնկու Քերեղեն ողջունելով մասնակիցներին, ընդգծեց, որ կազմակերպությունը շահագրգիռ է օժանդակել ազատ մամուլի հաստատությանը: Ստեղծվեց հանձնախումբ, որը երեկ Հայաստանի ժուռնալիստների միության կլոր դահլիճում ունեցավ իր աշխատանքային առաջին հանդիպումը: Քննարկվեց Մամուլի ազգային ակումբի կանոնադրությունը ստեղծելու հարցը: Կանոնադրությունն առաջին հերթին պետք է ուղղված լինի ազատ խոսքի, դեմոկրատիայի մակարդակի բարձրացմանը (որի նվազում Հայաստանում նկատվում է ընտրություններից հետո): Երկրորդ կարեւոր խնդիրը լրատվական միջոցներին օգնելու հարցն է: Մամուլի ակումբը իր տրամադրության տակ կունենա արբանյակային կապ, այլ կոմունիկացիաներ, տպարան, անկախ հեռուստառադիոհաղորդային ալիք: Շեշտվեց, որ բոլորը հավասարապես իրավունք կունենան օգտվել այդ ծառայություններից: Ակումբի մեկ այլ գործառույթը կդառնա ուսուցման դպրոցի ստեղծումը: Այդ առթիվ առաջարկվեց հրավիրել նաեւ Հայաստանից դուրս լրագրական լավագույն դպրոցների ներկայացուցիչներին: Ակումբը հնարավորություն կընձեռի լրագրողներին ավելի հաճախ միմյանց հետ շփումներ ունենալ: Վարձակալված շենքում (որը հավանաբար կլինի ժուռնալիստների միության շենքը) գործող ռեստորանը, բարը կօժանդակեն ժամանցի խնդիրները լուծելուն: Հանդիպումները կնպաստեն հանդուրժողականության մթնոլորտի ստեղծմանը: Քննարկվեց նաեւ տեղեկատվական ծառայություն ստեղծելու խնդիրը, որը կաշխատի Հայաստան այցելող լրագրողների հետ: Այս կայն ծառայության ֆինանսավորման հարցը ամենայն հավանականությամբ կիրականացվի երկրորդ փուլի խնդիրների մեջ (ծառայության նախադեպը Հայաստանում եղել է ADC փաստագրական կենտրոնը, որի հիմնադիրն էր ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Ա. Պողիկյանը): Ակումբի անդամ կարող են լինել միայն իրավաբանական կազմակերպությունները: Հանձնախմբի անդամները եկան ընդհանուր եզրահանգման, որ դրանք միաժամանակ պետք է լինեն կայացած եւ կենսունակ միավորներ: Այդ սահմանի պահպանումը թույլ կտա լրատվությանը դուրս գալ լճացած վիճակից: Ակումբը չի հակադրվելու գոյություն ունեցող լրագրողական կազմակերպություններին: Դրանցից յուրաքանչյուրը կարող է դառնալ Ազգային ակումբի անդամ: Քննարկումն ավարտվեց հաջորդ շաբաթ հանդիպելու որոշումով, որի ժամանակ հանձնախմբի անդամները կներկայանան միասնական կանոնադրություն ստեղծելու իրենց առաջարկներով:

Ա. Վ.

«Նորքը» կրկին լույս կտեսնի

Ավելի քան մեկ տարվա ընդմիջումից հետո, հավանաբար 1996 թ. փետրվարից, կրկին լույս կտեսնի «Նորք» գրական ամսագիրը: Այն մեկն էր հայաստանյան այն պարբերականներից, որ փակվեց Հայաստանում ՀՅԴ գործունեության կասեցման առթիվ 1994 թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ նախագահի ունեցած հեռուստատեսային ելույթից անմիջապես հետո: Վերջերս խմբագրությանն են վերադարձվել սենյակները, որտեղից, բուն ամսագրի գլխավոր խմբագիր Ռուբեն Հովսեփյանի, անհայտացել են խմբագրության համակարգիչը, լազերային եւ սովորական տպիչները, հաշվապահական թղթերը, ամսագրի 10-15 տարվա համարներ: Վաճառված է խմբագրության հեռախոսահամարը:

Ներկայումս կազմվում են առաջիկա համարի նյութերը: Լույս կտեսնեն նաեւ 1995 թ. երեք կալանված անտիպ համարները:

1933 թ. հիմնադրված ամսագիրը դեռեւս չէր ունեցել հրատարակման այդքան մեծ ընդմիջում: Եւ եթե մեկ տարի առաջ դաշնակցական մամուլի կասեցումը Ռ. Հովսեփյանը փորձեց բացատրել ՀՅԴ կասեցմամբ, ապա, նրա կարծիքով, քաղաքականության հետ կապ չունեցող, զուտ գրական ամսագրի կասեցումը պատճառաբանվում է իր անձով (Ռ. Հովսեփյանը ՀՅԴ անդամ է):

Ամսագրի վերականգնումը հնարավոր կդառնա շնորհիվ հայաստանյան ու սփյուռքի մի շարք հովանավորների օժանդակության:

ԼՏ

Սեփականաշնորհումը՝ 22 տոկոսով

Առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության համակարգում սեփականաշնորհումն իրականացվել է 22 տոկոսով: 1992-ից մինչ այսօր սեփականաշնորհման է ներկայացվել ՀՀ առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարարության համակարգին պատկանող 2051 օբյեկտ (մանրածախ առեւտուր, հասարակական սնունդ, կենցաղսպասարկում, նյութատեխնիկական մատակարարում): Այդ մասին մեզ հայտնեցին նախարարության մամլո ծառայությունից: Սեփականաշնորհվել են 1334 փոքր օբյեկտ, իսկ մնացած 717-ը սեփականաշնորհման գործընթացի մեջ են: ՀՀ ԱԺ 1995 թ. սեպտեմբերի 27-ի որոշմամբ այս տարվա սեփականաշնորհման ծրագրում ընդգրկվել է եւս 1801 օբյեկտ: 1996 թ. սեփականաշնորհման ծրագրի նախագծի համաձայն, ծրագրվում է ներկայացնել 2000-ից ավելի օբյեկտ: Մինչեւ 1996 թ. առաջին կիսամյակի ավարտը նախատեսվում է համակարգում պետական ունեցվածքի կարգավիճակում պահել ձեռնարկությունների մոտավորապես մեկ տոկոսը (թվով 50 խանութներ, որոնք անհրաժեշտության դեպքում աղրանքային շուկայում գների չհիմնավորված աճը կանխելու նպատակով կկատարեն ապրանքային ներխուժումներ, իսկ որոշ դեպքերում հանդես կգան որպես հումանիտար օգնություն բաշխելու գանգ): Որպես պետական սեփականություն կպահպանվեն նաեւ պետական պահուստի պահեստային տնտեսությունները՝ բազաները, սառնարանները, սովորողների սննդի ձեռնարկությունները:

Ա. Վ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կառավարության անդամների եկամուտների մասին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Երկար բանավեճերից հետո հավանաբար կտրվի տեղեկատվություն ՀՀ կառավարության գործունեության եւ նրա անդամների եկամուտների մասին: Տեղեկատվության հրապարակայնությունն ապահովելու նպատակով վարչապետ Հ. Բագրատյանը ստորագրել է որոշում: Համաձայն այդ որոշման՝ հանձնարարվել է կառավարության անդամներին մինչեւ հաջորդ տարվա փետրվարի 1-ը ներկայացնել հայտարարագրեր իրենց տարեկան եկամուտների մասին:

Անդամահատված դիակի ինքնությունը պարզվեց

Պարզվել է անդամահատված դիակի ինքնությունը, որի մասերը հայտնաբերվել էին մայրաքաղաքի տարբեր աղբարկղներում: Հանգուցյալը Բաքվի նախկին բնակչուհի էր եւ զբաղվել էր մարմնավաճառությամբ: Դիակը ճանաչել են հանգուցյալի «գործընկերները»: Պարզված է նաեւ հանցագործություն կատարողը:

ՅԱՅՈՐ-32

Միջազգային հեռախոսային խոսակցության սակագները Հայաստանում

Հեռախոսային խոսակցության մեկ րոպեն արժե. Ավստրիա, Գերմանիա, Չեխիա՝ 660 դրամ, Բուլղարիա, Հունաստան, Լեհաստան, Ռումինիա, Ֆինլանդիա, Թուրքիա՝ 569 դրամ, Ֆրանսիա՝ 637 դրամ, Մեծ Բրիտանիա՝ 370 դրամ, ԱՄՆ՝ 569 դրամ, Մեքսիկա, Կանադա՝ 711 դրամ, Ավստրալիա՝ 646 դրամ, Մերձավոր Արեւելքի երկրներ՝ Իսրայել՝ 506 դրամ, Իրան, Իրաք, Սիրիա՝ 569 դրամ, Արաբական էմիրաթներ՝ 1075 դրամ:

ՅԱՅՈՐ-32

Քրեական գործ Սուրեն Գյոզալյանի դե՞մ

«Միջոյանը, Զախարյանը, Գրիգորյանը ապանությանը ներկա չեն եղել»

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Միավորված չենք լինի, եթե ասենք, որ «Դրոյի» գործով դատավարության այսօրվա նիստում «կենտրոնական դեմքը» ՀՀ դատախազության քննչական մասի պետ Սուրեն Գյոզալյանն էր: Նա բնավ էլ դատարանում չէր, պարզապես այսօր հրապարակված ու ընկած փաստաթղթերի հետ կապված մեծապես շշուկվեց նաեւ նրա անունը: Նիստի հենց սկզբում փաստաբան Ռուստամյանը հանդես եկավ Ս. Գյոզալյանի դեմ հայտարարությամբ: Անդրադառնալով վերջինիս մի գրությանը, որը ուղարկվել է ՀՀ փաստաբանական կոլեգիայի նախագահին եւ ուր նշվել է, թե փաստաբան Սահակյանն ինքն իրեն գրել է դատախազության քննչական մասում քննվող քրեական գործերով պաշտպան լինելու հնարավորությունից, ուր Ռուստամյանն նշեց, որ Գյոզալյանի կամայականություններում առկա են ընդամենի որոշակի հոդվածների հանցակազմեր: Վերջում Ռուստամյանն հույս հայտնեց, որ կոլեգիան իր պարտականություններից ելնելով քրեական գործ կհարուցի: «Եթե դա չարվի, մենք ստիպված կլինենք միջնորդություն անել», եզրափակեց Ռուստամյանն: Որանից հետո դատաքննության մասնակիցները համաձայնություն եկան քրեական գործի 13, 14, 15, 17 հատորները, ուր փաստաթղթեր են համակարգչի վերաբերյալ, հրապարակել ու գնել համապատասխան մասնագետի ներկայության պայմաններում: Գործի 16-րդ հատորից հրապարակվեցին փորձաքննությունների արդյունքներ, պարկուճների ու ատրճանակների համապատասխանության մասին փաստաթղթեր եւ այլն: Հրապարակվեց մի կարեւոր փաստաթուղթ եւս, համաձայն որի, Աշոտ Ներսիսյանի բնակարանում եղած մատնահետքերի մեջ չկան ամբաստանյալներ Միջոյանի, Զախարյանի, եւ Գրիգորյանի մատնահետքերը: Այս կապակցությամբ հայտարարությամբ հանդես գալով, փաստաբան Ռուստամյանն նշեց, որ եղելության նախադեպը եղել է Տիգրան Դավթյանի հետ: «Սակայն նրան չհավատացին», հայտնեց Ռուստամյանն եւ արձանագրեց, թե «քանի որ մատնահետքերը չեն պատկանում Միջոյանին, Զախարյանին եւ Գրիգորյանին, հետեւաբար նրանք սպանության պահին դեպքի վայրում չեն եղել»: Որան հետեւած դատախազի առարկությանն ի պատասխան Ռուստամյանն նշեց, որ իր հայտարարության «ձեւը, մեթոդիկան ու տակտիկան» ինքն է ընտրում: Այնուհետեւ հրապարակված փաստաթղթերը վերաբերում էին հանգուցյալ ամբաստանյալ Արտավազդ Մանուկյանին: Որանց կապակցությամբ դատապաշտպանական կողմի անունից հայտարարությամբ հանդես գալով, փաստաբան Ռուստամյանն դարձյալ պահանջեց քրեական գործ հարուցել եւ պարզել մեղավորներին, քանի որ Մանուկյանի նկատմամբ «կամ հանցավոր անփութություն է տեղի ունեցել, ինչի արդյունքում հիվանդը մահացել է, կամ դիտավորյալ սպանություն անգործության միջոցով»: Փաստաբան Սահակյանի հայտարարությամբ էլ ավելի հիմնավորվեց քրեական գործ հարուցելու պահանջ առաջարկը եւ պարզ դարձավ, որ «նաեւ Գյոզալյանի վզին է Մանուկյանի մահը»: Դատավարությունը կշարունակվի վաղը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ԴԱՆԻԵԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
տեղական

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Հնդկաստանում

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, դեկտեմբերի 13-ից 17-ը Հնդկաստանում էր գտնվում ՀՀ պաշտոնական պատվիրակությունը՝ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակությանն ուղեկցում էր Հայաստանի հեռուստատեսության «Կարծիք» հաղորդաշարի ստեղծագործական խումբը: Ձեզ ենք ներկայացնում նրանց պատրաստած համառոտ հաշվետվությունը եւ լուսանկարային ռեպորտաժը այդ այցի մասին:

ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի պաշտոնական ընդունելության արարողությունը տեղի ունեցավ Հնդկաստանի Հանրապետության նախագահի նստավայրի՝ «Ռաշտրապատի Բհավա[ն]»-ի հրապարակում: Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին դիմավորեցին Հնդկաստանի նախագահ դոկտոր Շանկար Դայալ Շարման, վարչապետ Պիվի Նարասիմհա Ռաոն, պաշտոնատար այլ անձինք: ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Հայաստանի եւ Հնդկաստանի օրհներգերի հնչյունների ներքո շրջանցեց պատվո պահակախումբը: Այնուհետեւ Հնդկաստանի կառավարության ընդունելությունների տանը պաշտոնական պատվիրակությունների հանդիպումից հետո ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Հնդկաստանի վարչապետ Պիվի Նարասիմհա Ռաոն պայմանագիր ստորագրեցին Հայաստանի Հանրապետության եւ Հնդկաստանի Հանրապետության բարեկամության եւ համագործակցության վերաբերյալ: Ստորագրվեցին նաեւ երկու համաձայնագրեր: Առաջինը վերաբերում է առեւտրի, կրթության, զբոսաշրջության, սպորտի, զանգվածային լրատվության միջոցների, իսկ [երկ]րորդը՝ տնտեսական եւ տեխնիկական համագործակցությանը:

Նույն օրը հանրապետության նախագահը ընդունեց Հնդկաստանի խորհրդարանի ստորին պալատի նախագահ Շեւարան Պատիլին, փոխնախագահ, խորհրդարանի վերին պալատի նախագահ Քեր Նարայանային: Օրվա վերջում հանդիպումներ ունեցան երկու երկրների նախագահները, որոնց հաջորդեց պաշտոնական ճաշկերույթը ի պատիվ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի, ուր ժամանակ դոկտոր Շանկար Դայալ Շարման եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը բաժակաճառեր փոխանակեցին:

Հաջորդ օրը նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն այցելեց Մահաթմա Գանդիի հուշահամալիր, ծաղկեպսակ դրեց, գրառումներ կատարեց պատվո հյուրերի գրքում, մանգոյի ծառ տնկեց հուշահամալիրին կից այգում: ՀՀ նախագահը եղավ նաեւ Քութաբ Մինարում: Պատմական հուշարձանների այս համալիրում նա ծանոթացավ 14-րդ դարի ինքնատիպ կառույցներին, մասնավորապես 75 մետր բարձրության աշտարակին, նրա կառուցման պատմությանը:

Հաջորդ առավոտյան Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մեկնեց Ագրա՝ ծանոթանալով [illegible] աշխարհի ութերորդ հրաշալիքը համարվող Թաջ Մահալի՝ 17-րդ դարի հուշահամալիրին: Նույն օրը՝ դեկտեմբերի 16-ին, հանրապետության նախագահը եղավ Արեւմտյան Բենգալիայի վարչական կենտրոն Կալկաթայում: Նախ հյուրընկալվեց հայկական Մարդասիրաց վարժարանում, ծանոթանալով դպրոցին, զրույցներ ունեցավ գաղթօջախի ներկայացուցիչների հետ: Իսկ Սուրբ Նազարեթ եկեղեցում մասնակցեց հոգեւոր արարողության: Նույն երեկոյան նախագահը հանդիպումներ եւ զրույցներ ունեցավ Արեւմտյան Բենգալիայի նահանգապետ Ռագուն աս Ռեդդիի եւ տեսական նախարար Ջոտի Բասուի հետ:

Հաջորդ օրը՝ դեկտեմբերի 17-ին ՀՀ նախագահը հանդիպեց նաեւ Կալկաթայում ստեղծված հայ-հնդկական ընկերության անդամների հետ, որոնց նպատակը Արեւմտյան Բենգալիայի եւ Հայաստանի միջեւ տնտեսական, մշակութային սերտ հարաբերությունների նպաստումն էր:

Նույն օրը ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ պաշտոնական պատվիրակությունը վերադարձան Երեւան:

ՍԵՐԳԵՅ ԵՐԻՑՅԱՆ,
ԴԵԼԻ ԱԳՐԱ ԿԱԼԿԱԹԱ ԵՐԵՎԱՆ

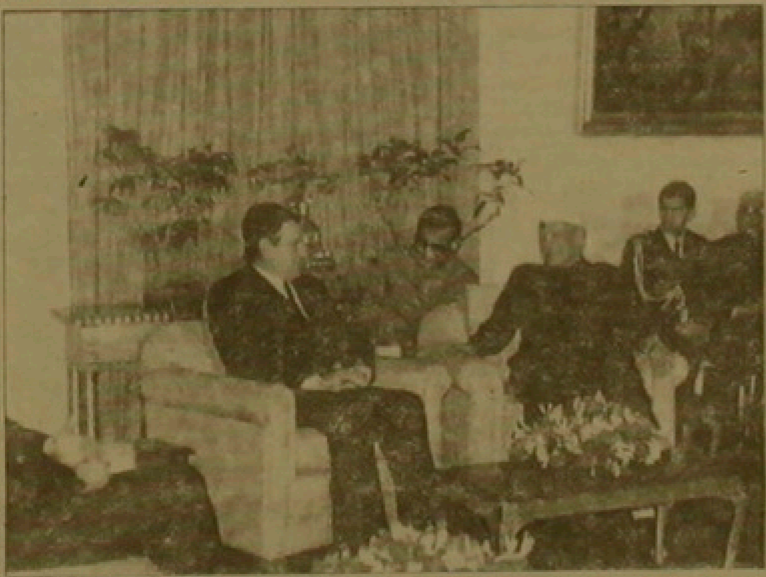

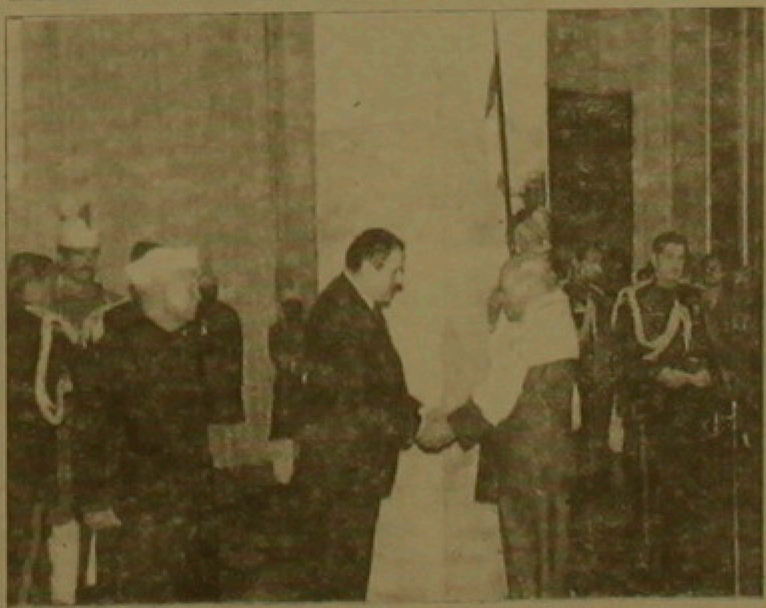

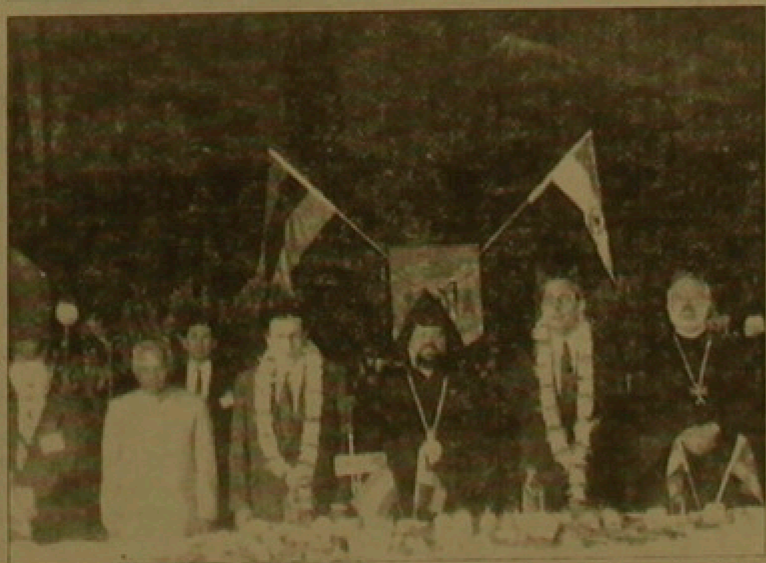

1. ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Դելիի օդանավակայանում
2. Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Հնդկաստանի նախագահ դոկտ. Շանկար Դայալ Շարման իրենց առաջին հանդիպման ժամանակ
3. Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Հնդկաստանի վարչապետ Պիվի Նարասիմհա Ռաոն ողջունում են միմյանց
4. Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակությունը Կալկաթայի Մարդասիրաց վարժարանում

Լուսանկարները ԷԴՈՒԱՐԴ ՏԵՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Կվերականգնվի՞ արդյոք Սուրբ Ամենափրկիչը

Գյումրիում դեկտեմբերյան երկրաշարժից փլված Սուրբ Փրկիչ կամ Ամենափրկիչ եկեղեցու հետագա ճակատագրի հարցը անցած յոթ տարիներին մեկ անգամ չէ, որ խոսակցության ու բանավեճի նյութ է դարձել: Այսօր շատերն այն համարում են ավերված Գյումրիի խորհրդանիշը եւ կարծիք հայտնում, որ պետք է թողնել այդ վիճակում, որպես քաղաքի ապրած արհավիրքի ու նրա զոհերի ամենախոսուն հուշարձան: Ուրիշներն ընդհակառակը, այս եկեղեցին համարում են չավերված Գյումրիի իսկական խորհրդանիշը, նրա դեմքը բնորոշող կարեւոր բաղադրատարր եւ պնդում են, որ այն անպայման պետք է վերականգնվի:

Երկու հակադիր կարծիքները մեկ անգամ եւս ի հայտ եկան դեկտեմբերի 18-ին, խնդրո առարկայի վերաբերյալ քաղգործկոմի հրավիրած կիսապաշտոնական խորհրդակցությունում, որին մասնակցում էին շինարարներ, մասնագետներ, տնտեսական ղեկավարներ, քաղաքի մտավորականության ներկայացուցիչներ: Գյումրիի քաղխորհրդի գործկոմի նախագահ Միխայել Վարդանյանը, բացելով հավաքը, տեղեկացրեց, որ քաղգործկոմի շինարարության եւ ճարտարապետության-քաղաքաշինության բաժինները նախաձեռնել են եկեղեցու վերականգնումը սկսելու ծրագիր, որը նախատեսվում է իրականացնել պետական հիմքի վրա, բայց ժողովրդական միջոցներով: Այդ նպատակով ծրագրվում է ստեղծել «Ամենափրկիչ» հիմնադրամ հոգաբարձուների խորհրդով ու գործադիր կառույցով, կատարել հանգանակություն քաղաքում ու նրա սահմաններից դուրս, ընդհուպ մինչեւ արտերկիր: Սակայն մինչ նման դժվարին ու պատասխանատու քայլ ձեռնարկելը, որի վերաբերյալ որոշ մանրամասներ ներկայացրեց քաղգործկոմի նախագահի տեղակալ Հունան Մազմանյանը, գործկոմը որոշել է դրա նպատակահարմարության շուրջ խորհրդակցել քաղաքի բնակչության հետ, լսել մասնագետների, ծրագրի հնարավոր իրականացնողների կարծիքը: Այս հավաքում, որը նման առաջին ձեռնարկումն էր, փորձ արվեց խնդիրը դիտել տարբեր՝ հուշարձանի պատմամշակութային արժեքի, քաղաքաշինական, երկրաշարժաբանական եւ այլ տեսանկյուններից: Շիրակի երկրագիտական թանգարանի տնօրեն Համազասպ Խաչատրյանն, օրինակ, այն կարծիքը հայտնեց, թե Փրկիչ եկեղեցին քաղաքի համար արդեն խիստ անհրաժեշտություն չէ, այն անհետացել էլ Անիի Մայր տաճարի կրկնօրինակը չէ: Եվ երբ այսօր միջոցներ հավաքելու հնարավորություն կա, ապա այդ միջոցները պետք է կենտրոնացնել փրկելու Կումայրիի պատմական անձնագիրը հանդիսացող եւ այսօր ոչնչացող շատ ավելի հին ու արժեքավոր հուշարձանները: Իսկ քանդակագործ Արտյուշա Պապոյանը միանշանակ պնդեց, որ եկեղեցին ոչ միայն պետք է վերականգնել, այլեւ շատ պետք է վերականգնել, որովհետեւ Գյումրին չի կարող կառուցված համարվել, եթե այս եկեղեցին չկառուցվի:

Անմիջապես կազմակերպական կառույց ստեղծելու, գործը սկսելու առանձին շտապողական առաջարկություններ ու կոչեր էլ եղան խորհրդակցությունում: Հավանաբար դրանց կողքին տեղին ու խոհուն հնչեց այս կամ այն տեսակետը պաշտպանող որոշ ելույթներում արտահայտված այն միտքը, թե հարցի հետագա քննարկումն ու գտնված լուծումը պետք է հենվի նախ եւ առաջ մասնագիտական առավել խոր, բազմակողմանի վերլուծության ու եզրակացությունների վրա:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

150 հազար դոլլար Գյումրիի թիվ 1 դպրոցին

Գյումրիի թիվ 1 դպրոցի շենքը կառուցվել է դարասկզբին, ունի պատմական արժեք եւ մասն է «Կումայրի» պատմաճարտարապետական արգելոցի: Ամերիկայի Հայ Ավետարանչական ընկերակցությունը «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցով ստանձնեց Գյումրիի թիվ 1 դպրոցի վերականգնման եւ կահավորման ծախսերը:

Հիմնադրամի պատվերով նախագծման աշխատանքներ է կատարում «Ամադ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը:

Ամերիկայի Հայ Ավետարանչական ընկերակցությունն այս ծրագրի համար «Հայաստան» հիմնադրամին կհատկացնի մոտ 150 հազար ԱՄՆ դոլլար:

ՍՅՈՒՆԻՔ

Զինվորների ուխտագնացությունը Նժդեհի գերեզմանին

Եղեգնաձորի Սպիտակավոր եկեղեցու բակում իր հավերժական հանգիստը գտած Գարեգին Նժդեհի գերեզմանին Մեղրիից այցելության գնացող զինվորների խումբը դեկտեմբերի 18-ի առավոտյան Գորիսում էր Նժդեհի անվան հրապարակում: Ուխտագնացությունը նվիրված էր զորավարի ծննդյան 110-ամյակին, որի նախաձեռնողը Մեղրիի հայկական զորամասերից մեկի հրամանատարությունն էր: Օրվա խորհուրդը հրապարակում հավաքված մարդկանց հասկանալ էր տոնական տրամադրությամբ: Նժդեհի հուշարձանին ծաղկեպսակ դնելով հարգանքի տուրք մատուցեցին ուխտագնաց 2 տասնյակ զինվորներ, ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Ս. Խաչատրյանը, Գորիսի քաղաքապետ Ս. Դոլունցը: [illegible] զորավարի մասին զինվորներին [illegible] «Տաթեւ» [illegible] անակնկալ էր նրա պատմածը 1983 թ. ամռանը դոկտոր Վարազ Սամուելյանի նախաձեռնությամբ Նժդեհի աճյունը Վլադիմիրից Երեւան փոխադրելու, ապա նույն թվականի հոկտեմբերին Նժդեհի աջը [illegible] տեղափոխելու, իր եւ երկու ընկերների կողմից Փուշտոյի [illegible] թաղելու, 1987 թ. մայիսի 9-ին Սպիտակավորի բակում Նժդեհի աճյունը ամփոփելու մասին: Իրենց առաքելության վերաբերյալ հակիրճ խոսք ասաց զինվորներին ուղեկցող սպա [illegible]: Այնուհետեւ հնչեցին հայրենասիրական երգեր, իսկ զինվորները շարք դասվեցին: Նույն օրը երեկոյան [illegible] զինվորները շարունակեցին իրենց առաքելությունը Սպիտակավոր, որ հասան դեկտեմբերի 21-ին: [illegible]

Ս. [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ազատամարտ

Հայկական լէգէոնի եւ նրա վախճանի մասին

1916-ի մայիսին Մեծ Բրիտանիայի լիազօր դեսպանորդ Մարկ Սայքսը եւ Ֆրանսիայի Հանրապետութեան լիազօր ներկայացուցիչ Ժորժ Փիկոն Լոնդոնի ֆրանսիական դեսպանատանը գաղտնի բանակցութիւններ էին վարում, որի ընթացքում առաջ է քաշւում նաեւ հայ կամաւորների լէգէոն ստեղծելու հարցը: Որպէս Ազգային պատուիրակութեան ներկայացուցիչ հարցի քննարկմանը հրաւիրւում է մասնակցելու նաեւ Պօղոս Նուպար Փաշան: Քննարկումից յետոյ, հրամանատար Ռոմէն եւ Պօղոս Նուպար Փաշան կնքում են մի համաձայնութիւն հայկական կամաւորների լէգէոն կազմակերպելու մասին:

Լէգէոնի կորիզը համախմբուած Մուսա լեռան հերոսամարտի բովով անցած հայերի մի գումարտակ, որը միաւորում էր 600 մարտիկ: Գումարտակը հետագայում համալրուեց գաղութներից կամաւորագրուած հայորդիներով:

Հրամանատար Ռոմէն կարողանում է համոզել եւ վերջ դնել միջկուսակցական վէճերին, ստեղծել Համազգային Միութիւն:

Լէգէոնի կամաւորագրման գործում ամերիկահայութեան մասնակցութիւնն ապահովելու նպատակով Համազգային Միութիւնը Մ. Նահանգներ է գործուղում մի պատգամաւորութիւն հետեւեալ կազմով.

1. Միհրան Տամատեան՝ ռամկավար, Ստեփան Սապահ Գիւլեան՝ հնչակեան, Արտաւազդ Հանըմեան՝ դաշնակցական:

Փարիզում պատգամաւորութիւնը Պօղոս Նուպար Փաշայի հետ միասին սկսում է բանակցել ֆրանսիական կառավարութեան հետ: Բանակցութիւններն անցնում են կատարեալ փոխըմբռնման պայմաններում, ճշտում են Կիլիկիայի ապագան, նրա հողային ու վարչական զոյավիճակը, նրա ներքին ինքնավարութիւնը ճանաչելու հարցերը, որով իրաւական ուժ է ստանում Կիլիկիայի հայութեան պատմական ժառանգը:

Ամերիկայի հայութիւնը բուռն խանդավառութեամբ է դիմաւորում պատգամաւորութեանը: Պատգամաւորութեան խրախուսիչ անդամ նախ ծանօթանում էր իր կուսակցութեան շրջանակներում պարզաբանելով ծրագրման անմիջական եւ հեռաւոր նպատակները: Կիլիկիան կառավարելու էր Ֆրանսիան: Հայկական լէգէոնը մարտնչելու էր ֆրանսիական դրօշի ներքոյ:

Պատգամաւորները նախ ծրագրման մէջ ներգրաւում են կուսակցութիւնների ղեկավարներին եւ առաջ ազգային միւս հատուածներին, որով քայլ առ քայլ ամբողջ հայութիւնը ներգրաււում է ծրագրման մէջ: Պատգամաւորութեան հնարքը ջանքերի շնորհիւ, մէկ ու կէս ամսուայ ընթացքում, ամերիկահայութեան բոլոր խաւերական հատուածները հասնում են կատարեալ փոխըմբռնման:

1917-ի մարտի 16-26-ը պատգամաւորութեան խրար յաջորդող նիստերի ընթացքում ամերիկահայ չորս ազգային կուսակցութիւնները յանգում են միաձայնական եզրակացութեան: Շարժմանը համազգային բնոյթ տալու նպատակով ապրիլի 2-ին հրաւիրում են նաեւ Հայաստանեայց Առաքելական եւ Հայ Աւետարանական եկեղեցիների, ինչպէս եւ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան լիազօր ներկայացուցիչներին, որով հիմնադրւում է Ամերիկահայ Ազգային Միութիւնը:

Միայն Ամերիկայում հայկական լէգէոնին կամաւորագրւում են շուրջ 5000 մարդ, որոնցից միայն 1172-ն է կարողանում հասնել Պորտ Սայիդ (Եգիպտոս): 1917-ին Մ. Նահանգների կառավարութիւնը ընդհանրապէս արգելում է կամաւորագրուածների մեկնումը եւ նրանց ծառայութեան է վերցնում իր բանակում:

Պորտ Սայիդից կամաւորները փոխադրւում են Կիպրոսի Մոնարկա վայրը, ուր չորս ամիս տեւողութեամբ կատարւում են նրանց մարզումները:

1918-ի յունիսին հայկական լէգէոնից 1500 հոգուց կազմուած մի զօրամաս ուղարկւում են Պաղեստին, ուր գեներալ Ալենբիին օժանդակելով մարտեր էր մղում գերմանա-թուրքական զօրքերի դէմ: 1918-ի սեպտեմբերի 19-ին օգնութեան են հասնում հայ լէգէոնականները:

Այժմ խօսք տանք ճակատամարտի մասնակից Զաւար Մասիկեանին.

«Մենք խրամներու մէջ, ժայռերու ետին դարանակալ կը սպասէինք: Մեծ ու վճռական գործ մը, յոյս մը իրագործելու եկած էինք: Մահուան հետ դէմ առ դէմ գօտեմարտի: Վախ չկայ սրտերու մէջ: Ամենուս ալ պաղարիւնութեամբ արձակուած վայրկեաններուն կը սպասենք անհամբեր: Պիտի կռուինք առանց ընկրկելու: Պիտի խոյանանք թշնամիի դասերուն վրայ:

Ժամերը կը սահէին: Թնդանօթներն անընդհատ կը գոռան: Ռումբերն ու գնդակները մեր գլուխներուն վերեւէն գիշատիչներու պէս կ'անցնին սահելով: Մեր յարձակման վայրը երկրորդ Դարդանէլ մըն է:

Բոլոր հրամանատարները մեծ վստահութեամբ խօսած են անոր անխորտակելի ամրութեան մասին:

Մեր անօթութեան եւ մեր ծարաւին միացած է թշնամի ծիաւորներու սարսափը:

Մեր ձախ թեւին անգլիական գունդ մը հրացանները ձգած կը փախչի, մինչ անոր սպաները վեց հարուածնոց (ատրճանակ) կրակներուն տակ կը դարձնեն զանոնք ետ դառնալ կռիւը շարունակելու համար:

Ժամերը կը սահին: Բայց առ քայլ վճռական պահին կը հասնինք: Սուրն փայլուն սուրով մը բաղուեցաւ, իր հետ բաղելով եւ մեր խիղճերը:

Յարձակման թափը ա՛լ աւելի սաստկացուցինք:

Գնդացիր, ձեռնառումբ՝ կարկուտի պէս կը տեղար մեր վրայ: Շատերը այդ տեղատարափով պատառուած՝ պաղարիւնութեամբ կը շարունակէին ալ աւելի անողոք թափով պատասխանել:

Դիակներու եւ հոգեվարքի հոնդիւններուն մէջէն բարձրացանք, թշնամին առջեւնիս՝ փոշիի նման տրորելով:

Յաղթանք գագաթը՝ արշալոյսը գիրկերնուս մէջ: Խաւարը վերջնականապէս տարտղնուած էր: Շարքերը նախկին սեղմ վիճակին մէջ՝ ճառագայթ բարձակ կերպարանք մը ունէին:

Յառաջացանք: Արընթաց սուրացինք կորաքամակ փախչող թշնամիին ետեւէն: ԱՐԱՐԱՆ՝ ԱՐԱՐԱՏԻ միւ-

ու յոյսը հագին ձեռնուած՝ դէպի ձորը իջնելու հրաման կը տրուի մեզի:

Ցերեկին Արարայի զառիթափին վրայ, մեզմէ 50 քայլ հեռաւորութեամբ, ամրակուռ ժայռերու ետեւ պատսպարուած՝ շարունակ կը կրակէ: Մինչեւ ձորը պիտի իջնենք անշշուկ: Մեզմէ շատեր, որպէսզի ձայն չելլէ, իրենց կօշիկներուն տակ լաթեր կը կապեն կամ բոլորովին կը բոբիկնան: Զգոյշ... ամէն նափոր շշուկ մը ականջնիս տնկած, աչքերնիս չորս կողմ՝ կ'իջնենք ձորը: Ուրախ էինք, որ վերջապէս, արիւնի դիմաց արիւն պիտի թափէինք: Բոլոր խումբերը, վայրկեանին գերագոյն գիտակցութեամբ աղի՝ կ'իջնեն դէպի ձորը:

Ձորին մէջն ենք հիմա: Վճռական ոտքին համար լարուած կը սպասէինք... երբ յանկարծ տրուեցաւ յարձակման հրամանը:

Հրացանները, արագահարուածները, թնդանօթները իրարու խառնուած՝ կրակէ աշխարհ մը ծեւակերպեցին մեր շուրջը: Ամէն կողմ լոյս ու ծուխ, ամէն կողմ պայթիւն, գոռում, գոչում: Հազարաւոր գնդակներ մեր բոլորտիքը, մեր գլխուն վերեւ սուլելով կը թռչէին: Ձեռնառումբեր ժայռերուն վրայ, ժայռերուն մէջ ահեղ դղրդիւնով կը պայթէին: Իսկ մենք այդ զարհուրելի կրակին բոցերուն մէջ թաղուած կը մագլցէինք, կը բարձրանայինք կասղած... աչքերնիս իրենց կոպիճներէն դուրս ինկած...:

Մահը այլեւս մեզի հետ գործ չունէր: Մեզմէ իւրաքանչիւրը ուրիշ մտածում չունէր, բայց եթէ՝ քայլ մը առաջ յառաջանալ, թշնամի մը աւելի զգետնել: Հրաման ընել կամ ուղղութիւն տալ աւելորդ էր:

Կրակել, սպանել, յառաջանալ - այս երեք գաղափարները մեր միտքին մէջ խարսխուած կը մնային:

Ղօղխային այդ կրակներուն մէջէն յանկարծ ձայն մը, վիրաւոր արծուիի մը ձայնը՝ այրերուն մէջ տարածուելով, աղի՜ առ աղի՜ յառաջացաւ ու մօտեցաւ մեր սրտերուն. «Ինկայ, տղաք, Վրէժ...»:

Առաջին նահատակ՝ Ննկրեան Մարտիրոս հասակ քանին էր, որ մեր սրտերուն ոռնով օծած էինք:

Կռնակէն վիրաւոր չունեցանք: Բոլորն ալ իրենց լուսափայլ ճակատներէն զարնուեցան:

Գնդապետ Ռոմէի խօսքը.

«Յանուն բոլոր մեծերուն, ասպետներուն եւ զինուորներուն կ'ողջունեմ Արարայի ահեղ կռիւին մէջ ինկած հայ հերոսները:

Այն հողին վրայ, ուր դեռ երեկ ամեն նափոր շարժում մը մահ կը հրաւիրէր, մենք այսօր յաղթական կանգնած հպարտ սփոփանքը ունինք թաղելու 23 հերոս հայեր, ամենն ալ ինկած առաջին շարքին վրայ, երեսնին թշնամիին: Ամենն ալ արժանի են Պատերազմի խաչին: Ամենն ալ այլեւս պատմական սուրբերն են «Արեւելեան լէգէոնին»:

Կ'երդնում ձեր գերեզմաններուն վրայ, որ կատարեալ ու տեւական պիտի ըլլայ հատուցումը»:

Զօրավար Ալենբիի հեռագիրը Փարիզի հայ Ազգային պատուիրակութեան.

«Իմ անկեղծ շնորհակալութիւնս ձեզի եւ հայերուն...: Ես հպարտ եմ իմ հրամանատարութեանս տակ հայ զօրամաս մը ունենալուս: Անոնք կռուեցան փայլուն կերպով եւ մեծ բաժին ունեցան Յաղթանակին մէջ»:

Եւ այսպէս 1918-ի սեպտեմբերի 19-ին Արարայի ճակատամարտով յաղթանակը ապահովուած էր դաշնակից պետութիւնների համար շնորհիւ հայ քաջարի կամաւորների:

Արարայի ճակատամարտից յետոյ թուրքերը հետզհետէ լքում են իրենց դիրքերը եւ քաշւում Տաւրոսի միւս կողմը: Նրանց հետապնդող դաշնակիցների բանակը առաջ էր շարժւում անարգել:

1918-ի հոկտեմբերի 7-ին դաշնակիցները գրաւում են Բէյրութը: Նոյեմբերի 28-ին հասնում են Ալեքսանդրէթ: Դեկտեմբերի 25-ին հրամանատար Ռոմէն հայկական լէգէոնին գլուխն անցած յաղթականօրէն մուտք է գործում Ադանա: Ամեն ոք ունէր այն հաստատ համոզմունքը, որ հայոց ազատութեան ժամը հնչած է:

Չպէտք է մոռանալ, որ այդ օրերին ազգային գիտակցութիւնը իր դորսում միաձուլել բանգծաւորել էր հայ ժողովրդին առանց կրօնական, կուսակցական եւ գաղափարական համոզմունքների խտրութեան:

1918-ի դեկտեմբերի 21-ին գնդապետ Բրեմոնը նշանակւում է Հայաստանի եւ Կիլիկիայի վարչապետ: 1919-ի փետրուարին վարչապետը հասնում է Ադանա: Տեղացի հայերն ու քրիստոնեայ համայնքները փառաւոր ընդունելութիւն են կազմակերպում նրա պատւին:

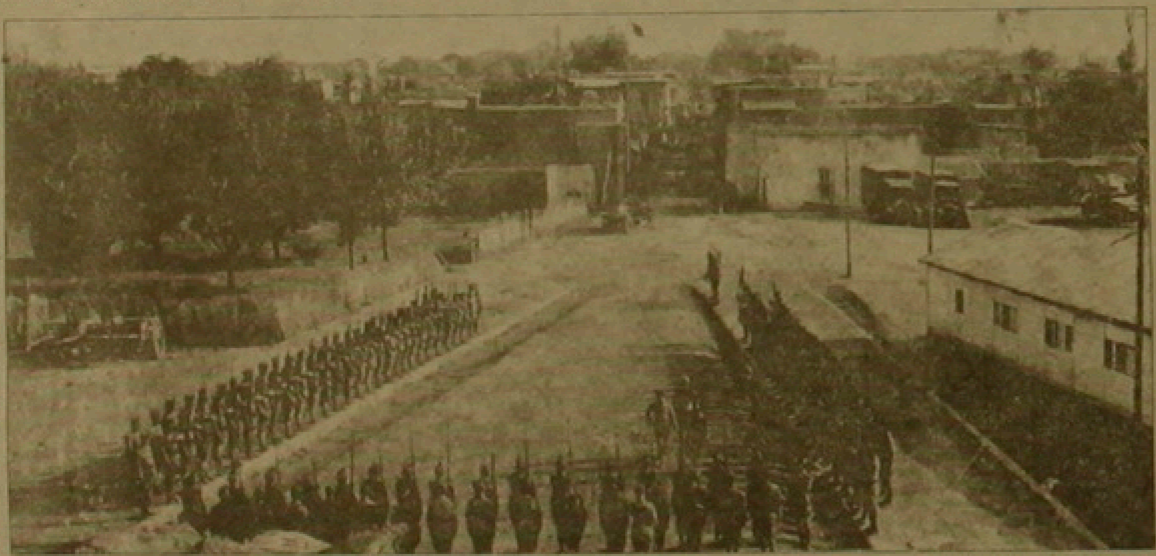

Զօրահանդէս Ադանայի մէջ

Առաջին աշխարհամարտն աւարտուեց գերմանա-թուրքական բլոկի պարտութեամբ: Միջազգային հասարակայնութեան ճնշման տակ պատերազմական յանցագործութիւններ եւ ցեղասպանութեան կազմակերպիչներ Թալեաթը, Էնվերը, Ջեմալը, Նազիմը եւ ուրիշներ, Ստամբուլում կազմակերպուած տրիբունալի վճռով, հեռակա կարգով մահուան դատապարտուեցին: Երիտթուրքերի գաղափարական կուսակցութիւնը ինքնալուծարի ենթարկուեց: Նրա 102 ներկայացուցիչներ պատանդներ արգելափակուեցին Մալթա կղզում: Հայաստանի անկախութեան հարցը միջազգային ճանաչում ստացաւ: Թւում էր, թէ կատարուել է հայ ժողովրդի դարաւոր երազանքը: Հնչել է նաեւ Օսմանեան լծի տակ տառապող բոլոր ժողովուրդների փրկութեան ժամը:

Սակայն շուտով իրականութիւնն ու հեռապականութիւնը միաձուլուեցին:

Յաղթող պետութիւնները ռազմական շահերին ազգայնամոլական եւ, ըստ էութեան, իմպերիալիստական էութեան մէջ տեսնում էին այն դրոշակը, որի վրայ յենուելով կարելի կլինէր կանխել ռուսական յեղափոխութեան տարածումը Մերձաւոր Արեւելքի երկրներում: Երբ սկզբնական շրջանում քեմալականները յենուելով սովետական Ռուսաստանի ռազմական եւ դիւանագիտական օգնութեան վրայ, հակադրւում էին Անտանտին, պատճառն այն էր, որ Թուրքիայի ռուսական մասը օկուպացրել էին Անտանտի զօրքերը եւ դեռ ուժի մէջ էին Թուրքիայի դէմ ուղղուած Վերսալի եւ Սեւրի դաշնագրերը: Այս կնճիռը հարթելու նպատակով յաղթող պետութիւնները, փոխադարձ զիջումների եղանակով ասպի-

ճանապար հարթեցին քեմալական շարժման եւ իրենց միջեւ ստեղծուած խաղաղական կնճիռները, ընդունեցին սեղմելու Մուստաֆա Քեմալի ձեռքը, նրան առաջարկելու իրենց ծառայութիւնները, չեղեալ յայտարարեցին Թուրքիայի, որպէս պարտուող պետութեան, նկատմամբ միջազգային դաշնագրերով սահմանուած իրենց պատժամիջոցները, մէկը միւսի յետեւից հրաժարուեցին Հայաստանի մանդատից եւ Թուրքիայի հպատակ ազգութիւնների օգտին ընդունուած պատմական յայտարարութիւններից:

1920-ի հոկտեմբերին Անկարայում ստորագրուեց ֆրանս-թուրքական մի դաշնագիր, որի համաձայն Ֆրանսիան հրաժարւում էր Սեւրի դաշնագրից եւ Կիլիկիան յանձնում էր թուրքերին:

Այսպիսով Արեւմտեան «հայասէր» տէրութիւնները դարձել էին թուրքասէր եւ պաշտպանութեան տակ էին վերցրել հայ ժողովրդի ոխերիմ թշնամիներին:

Տրամաբանական է, երբ Փարիզը Կիլիկիան յանձնում էր թուրքերին, ֆրանսիացիների համար հայկական լէգէոնի պահպանումը դառնում էր անիմաստ: Ահա թէ ինչու, հակառակ Մ. Տամատեանի եւ քրիստոնէական համայնքների բուռն պահանջներին հայկական լէգէոնը պահպանելու մասին, ֆրանսիական հրամանատարութիւնը զինաթափեց լէգէոնը զէնքի տակ պահելով միայն 4-500 մարտիկ, որոնք շուտով նոյնպէս զինաթափուելու էին:

Ընդլայնած այս կացութեանը, քրիստոնէական համայնքը Մ. Տամատեանի գլխաւորութեամբ Ադանայում վերահռչակեց իր Արտակարգ Խորհուրդը եւ գրաւեց կառավարչական շէնքը իր սենեակներով:

Միհրան Տամատեանի գլխաւորած Արտակարգ Խորհրդի ազատ եւ վճռական գործունէութիւնը վտանգում էր, բացայայտում էր ֆրանսիական հրամանատարութեան վարագուրուած կեցուածքը: Այս պատճառով էլ ֆրանսիական հրամանատարութիւնը աշխատում էր զսպել, չէզոքացնել Մ. Տամատեանի ակտիւութիւնը: Նախ համարեա թէ բռնութեամբ Տամատեանը իր Արտակարգ խորհրդով վտարւում է կառավարչական շէնքից: Այս դէպքից յետոյ քրիստոնէական բոլոր համայնքները, բացի հայերից, նախընտրում են չէզոքութիւնը: Տամատեանը հայկական համայնքով փոխադրւում է Ռուբինեան ակումբի շէնք եւ այստեղ հիմնում է Ազգային Խորհուրդը: Հրամանատարութիւնը Տամատեանին վտարում է նաեւ Ռուբինեան ակումբից եւ կտրականապէս արգելում է նրան զբաղուել քաղաքականութեամբ:

Երբ արդէն անհնար էր հայերին մնալ Կիլիկիա, ֆրանսիական վերջին զօրասիւնը Ադանայից հեռանում է վերջին քրիստոնեայի հեռանալուց յետոյ միայն:

Դրան հակառակ, «մարդասէր» Անգլիայի հրամանատարութիւնը կարգադրում է. **«Սուրիայի սահմանները փակել գնդացիրներով Կիլիկիայից նահանջող քրիստոնեաների առաջ, բայց չտալ, որ հայերը ապաստան գտնեն Կիպրոսում, Պաղեստինում կամ Եգիպտոսում»:**

25 հազար հայ գաղթականներ ստիպուած գիշերում են Ալեքսանդրէթի եւ Սուրիայի խորափներում անձրեւի, քրի եւ ցրտի պայմաններում: Բազմաթիւ ծերունիներ, մանուկներ անօթի պակասութեան եւ անխնամութեան հետեւանքով մահանում են:

Կիլիկիան դատարկելու տեսարանը սոսկալի էր. մի կողմից շոգենաւերը լցուած հայ գաղթականներ կը փոխադրէին, միւս կողմից նոյն շոգենաւերը կը փոխադրէին Ֆրանսիայի կողմից թուրքերին ուղարկուած զինամթերքը:

Գրաւելով Կիլիկիան, քեմալականների առաջին գործն է լինում քանդել Այնթապի գերեզմանատունը, արշաւել Ջիհանի, Պոզանթիի եւ Պէլէմէտիի ղամբարանները եւ այրել եկեղեցիները:

Կազմեց ՀԱՅՐԻԿ ՄՈՒՐԱԴԵԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԻՍՐԱՅԵԼ

Յիգալ Ամիրը զոհին ընտրելու հնարավորություն է ունեցել

Երեկ առավոտյան Յիցխակ Ռաբինին սպանող Յիգալ Ամիրի դատավարությունն է սկսվել, իսկ երեկոյան Իսրայելի հեռուստատեսության երկրորդ, կոմերցիոն ծրագրով վարչապետ Ռաբինի սպանությունը պատկերող մեծ աղմուկ հանած տեսաժապավենն է ցուցադրվել։ Ամիրի դատապաշտպանները պատճառաբանելով, թե տեսաժապավենի ցուցադրումը կարող է վկաների ցուցմունքների վրա ազդել, խնդրել են, որ ցուցադրումը հետաձգվի եւ դատավարության ավարտից հետո միայն տեղի ունենա, սակայն դատարանը մերժել է նրանց խնդրանքը։ Դատապաշտպանների երկրորդ խնդրանքը դատարանի հաջորդ նիստը հետաձգել հունվարի 23-ին, որպեսզի իրենք գործին ավելի լավ ծանոթանալու հնարավորություն ունենան, դատարանը բավարարել է։ Այդ դատական նիստը բավականին տարօրինակ տպավորություն է թողել։ Ամերիկյան «Մայամի Հերալդ» թերթը գրել է. «Դատարանի երեկվա նիստը աբսուրդի թատրոն էր հիշեցնում։ Ռաբինի սպանողը ժպտում էր, ուրախ ողջունում էր իր ընտանիքին, ծամոն էր ծամում եւ ուղեկցող ոստիկանի ուսին էր թփթփացնում։ Այդ ամենի պատճառով սուգը զոհված Ռաբինի հանդեպ աննկատելի դարձավ»։

Երեկոյան, ինչպես արդեն ասվեց, Իսրայելի երկրորդ, կոմերցիոն ծրագիրը վարչապետ Ռաբինի սպանությունը պատկերող սիրողական տեսաժապավենն է ցուցադրել։ Հեռուստատեսության երկրորդ ծրագիրն ու Իսրայելի առաջատար թերթերից մեկը՝ «Եդիոտ Աhարոնոտը» այդ տեսաժապավենի համար մեկ միլիոն շեկել, այսինքն 400 հազար դոլար են վճարել։ Այսպիսով, պատմությունը կրկնվում է. Աբրահամ Զապրուդերից հետո, որին ամերիկյան «Լայֆ» ամսագիրը մեկ միլիոն դոլար էր վճարել ԱՄՆ նախագահ Ջոն Քենեդիի սպանությունը պատկերող սիրողական կինոժապավենի համար, նույնանման հանգամանքներում իր երկրում միլիոնատեր դարձավ նաեւ 37-ամյա Ռոմի Կամոֆքերը, որը մասնագիտությամբ հաշվապահ է եւ հայտնի անձնավորություններին տեսաժապավենի վրա պատկերելու հոբբի ունի։ Կամոֆքերը հեռուստատեսության երկրորդ ծրագրին տված հարցազրույցում ասել է, թե դեպքերի այդպիսի ընթացքն իրեն ամենեւին էլ չի ուրախացրել։

Վարչապետ Ռաբինի կյանքի վերջին րոպեները պատկերող տեսաժապավենը բազում պատասխաններ ունեցող անծանոթ շատ մեծ է վախեցնի, քանի որ նրանք իրենց աչքով տեսան, թե ինչ հեշտությամբ է Յիգալ Ամիրը թափանցել այն տարածքը, որտեղ ոչ մի կողմնակի անձ չպետք է գտնվեր, ինչ հեշտությամբ է նա մոտեցել Ռաբինին եւ դիմահար կրակել։

Ավտոմեքենային մոտենալիս Յիցխակ Ռաբինը հետեւից փաստորեն պաշտպանված չի եղել։ Հեռուստատեսության երկրորդ ծրագրի վկայությամբ, Ամիրը մոտ 20 րոպե մնացել է արգելված գոտում։ Տեսաժապավենի վրա պատկերված է, թե ինչպես է Ամիրը ոստիկանների հետ զրուցում եւ ինչպես է հետո նրա կողքով առույգ քայլով անցնում Շիմոն Պերեսը։ Հետագայում Ամիրը հայտարարել է, թե ինքը կարող էր սպանել Պերեսին, սակայն տեսնելով, թե ամեն ինչ այդպես հեշտ ու հանգիստ է տեղի ունենում, որոշել է Ռաբինին սպանել։ Երբ Յիցխակ Ռաբինն ընկել է, Ռոմի Կամոֆքերը պառկել է պատշգամբի հատակին, որտեղից ինքը նկարահանումներ էր կատարում, եւ մի քանի վայրկյան էլ է շարունակել նկարահանել։

Վախենալով, թե իրեն կարող են ձերբակալել, նա տեսաժապավենը մի քանի օր իր մոտ է պահել, հետո հանձնել է ոստիկանական մարմիններին։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ

Հերթական խոչընդոտներ Լեհաստանի նոր նախագահի դեմ

ՎԱՐՇԱՎԱ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Լեհաստանի նոր նախագահ Կվասնեւսկու պաշտոնի անցնելուն մնացել է երեք օր, եւ Վարշավայում կրկին սկսվեց հերթական քաղաքական սկանդալը։ Իր նախագահական պաշտոնը հանձնող Լ. Վալենսան քրեական գործ է հարուցել պետական դավաճանության կասկածանքով, որը, իբր կատարել են իր քաղաքական հակառակորդները։ Այդ մասին հայտարարվեց Վարշավայի նախագահական պալատում, ուր հրատապ հանդիպմանը պաշտոնապես հրավիրված էին լեհական խորհրդարանի երկու պալատի խոսնակները։ Գլխավոր դատարանի նախագահներն ու Սահմանադրական տրիբունալի եւ երկրի Գլխավոր վարչական դատարանի ներկայացուցիչները։ Համաձայն նախագահի գրասենյակի պաշտոնական հայտարարության, գոյություն ունեն նյութեր, որոնք հիմք են հանդիսացել պետության վտանգ սպառնացող գործի վերաբերյալ հետաքննություն անցկացնելու համար։ Հանդիպման մասնակիցները հրաժարվեցին պատասխանել լրագրողների հարցերին։ Սակայն, Լեհաստանի մայրաքաղաքում գտնում են, որ խոսքը երկրի վարչապետ Յ. Օլեքսիի դեմ ուղղված որոշակի մեղադրանքների մասին է։ Ի պատասխան Վալենսայի ներկայացրած մեղադրանքի, երկրի վարչապետը պահանջել է հրավիրել երկրի Պաշտպանության կոմիտեի նիստ, որը համաձայն երկրի սահմանադրության, երկրին վտանգ սպառնալու դեպքում ստանձնում է այն ղեկավարելու իրավունքը։ Վարշավայի կուլուարներում այդ սկանդալը կապում են Կվասնեւսկու Լեհաստանի նախագահի պաշտոնը ստանձնելու հետ եւ մեղադրում են Վալենսայի կողմնակիցներին, ովքեր նպաստում են երկրի անկայունությանը։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գտնվեցին նաեւ ՍՈՒ-27 ինքնաթիռների բեկորներն ու օդաչուների դիակները

Երեկ ՏՈՒ-154 ինքնաթիռի աղետի վայրում շարունակվում էին հետաքննչական գործողությունները եւ երկրորդ «սեւ արկղի» որոնումները, որը հնարավորություն կտա պարզելու աղետի իրական պատճառները, քանի որ նրա մեջ տեղադրված սարքերը կոչված են ձայնագրելու անձնակազմի խոսակցությունը չվերթի ողջ ընթացքում։ Ռուսաստանի Դաշնության հատուկ ծառայությունների աշխատակից Չիստյակովը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ չբացառեց ահաբեկչական գործողության փաստը։ Վերջնական արդյունքների մասին լրագրողները հնարավորություն կունենան տեղեկություններ ստանալու մի քանի ամսից՝ հետաքննության ավարտից հետո։ Երեկ Վիետնամում որոնման խմբերին հաջողվեց ջունգլիում հայտնաբերել նաեւ ՌԴ ռազմաօդային ուժերի երեք ՍՈՒ-27 կործանիչների բեկորներն ու օդաչուների դիակները։ Դեպքի վայր են ուղեւորվել ՌԴ զինվորական դատախազության եւ արտակարգ իրավիճակների նախարարության աշխատակիցները, որոնք տեղում կանցկացնեն համապատասխան գործողություններ։

Կամբոջայի ցեղասպանության նյութերը կհայտնվեն «Ինտերնետ» ցանցում

Կամբոջայում կարմիր քմերների իշխանության տարիներին իրագործված ցեղասպանությանն առնչվող նյութերը եկող տարվանից ամերիկյան իշխանությունների ֆինանսական օժանդակությամբ կմտցվեն «Ինտերնետ» միջազգային համակարգչային ցանց։ Մասնավորապես, ծրագրվում է օգտագործել զոհերի լուսանկարները, նրանց «խոստովանությունների» տեքստերը, ինչպես նաեւ այդ ժամանակաշրջանում Կամբոջայում եղած բազմաթիվ բանտերի հաշվակազմերը եւ սպանվածների դիակների կույտերի լուսանկարները։ Այդ բոլոր նյութերը կարող են օգտագործվել մարդկության դեմ գործած հանցանքների համար կարմիր քմերներին պատասխանատվության ենթարկելու նպատակով, որը ԱՄՆ-ի ցանկությունն է։

L'EXPRESS

Տարաձայնություններ Պարսից ծոցի համագործակցության խորհրդում

Օմանի մայրաքաղաք Մասկատում, դեկտեմբերի 4-ին տեղի ունեցավ Պարսից ծոցի համագործակցության խորհրդի անդամ երկրների 16-րդ համաժողովը՝ մասնակցությամբ Սաուդյան Արաբիայի, Քուվեյթի, Բահրեյնի, Կատարի, Օմանի եւ Արաբական Միացյալ էմիրությունների ղեկավարների։

Ինչպես նշում է իրանական «Աբրար» օրաթերթը, առաջին անգամ էր, որ Պարսից ծոցի համագործակցության խորհրդի ժողովն ընթանում էր առանց Սաուդյան Արաբիայի թագավոր Ֆահդի մասնակցության՝ նրա հիվանդության պատճառով։

Համաժողովի օրակարգում դրված էին Իրաքի, Իրանի եւ Իսրայելի վարչակարգի հետ հարաբերությունների եւ տարածաշրջանում ահաբեկչական գործողություններին առնչվող հարցեր։ Քննարկվող կարեւորագույն հարցերից էին նաեւ Ռիադում տեղի ունեցած պայթյունը, ամերիկյան զինուժի ներկայության պատճառով առաջացած ժողովրդական հուզումները, Իրաքի դեմ ՄԱԿ-ի հայտարարած էմբարգոյի վերացումը եւ տարածքային հակասությունները Իրանի ու էմիրությունների միջեւ։

Արտաքուստ համերաշխ թվացող խորհրդի անդամ երկրները ունեն տարածքային հակասություններ (օր. Կատարը եւ Սաուդյան Արաբիան) եւ Կատարը եւ Սաուդյան Արաբիան ներքին անհանգստություններ՝ կապված Արաբական թերակղզում գլուխ բարձրացրած ժողովրդավարության [illegible] հետ, որի սկիզբը դրվել էր [illegible]սարում եւ մյուս երկրներն էլ, այդ թվում նաեւ Սաուդյան Արաբիան եւ Օմանը գտնվում են նույն սպառնալիքի տակ, գրում է «Աբրար» թերթը։ Պարսից ծոցի համագործակցության խորհրդի անդամ երկրների միջեւ գոյություն ունեցող տարաձայնությունները հասկանալի ցայտուն կերպով արտահայտվեցին, երբ նիստի վերջին օրը, խորհրդի գլխավոր քարտուղարի ընտրության ժամանակ, Կատարի պատվիրակությունը՝ էմիր Համադ Բեն Խալիֆի գլխավորությամբ, հեռացավ դահլիճից։ Ինչպես նշում են մասնագետները, չնայած համաժողովի նախագահի ջանքերին, չհաջողվեց Կատարի էմիրին համոզել չհեռանալ ժողովից։ Կատարի էմիրի այդ քայլը պայմանավորված էր որպես խորհրդի գլխավոր քարտուղար իր առաջադրած թեկնածուի փոխարեն Սաուդյան Արաբիայի առաջադրած թեկնածուի ընտրությամբ։

Իրանական մեկ այլ՝ «Էթելաաթ» օրաթերթն այդ կապակցությամբ գրում է, որ առաջներում էլ խորհրդի անդամ երկրների միջեւ ծագում էին նման տարաձայնություններ, սակայն մի համատեղ հայտարարության հրապարակումով հակասությունները «հարթվում» եւ թաքցվում էին, ու գործը երբեք մի երկրի ողջ պատվիրակության համաժողովը լքելուն չէր հասնում։ Դեռ հայտնի չէ, արդյոք Կատարը խզո՞ւմ է իր համագործակցությունը խորհրդի հետ։ Համենայն դեպս, սա առաջին դեպքն էր, ավելացնում է թերթը, երբ մի երկրի պատվիրակությունը հեռանում է ժողովից։

Ըստ դիվանագետների, Կատարի այդ քայլը բխում է նաեւ Սաուդյան Արաբիայի գերիշխանական նկրտումներից, որը Կատարի կարծիքով ավելի կուժեղանա նոր գլխավոր քարտուղարի հաստատմամբ։

Համաժողովի վերջում հրապարակվեց մի հռչակագիր, ըստ որի Իրաքում տիրող տնտեսական ու առողջապահական ծանր պայմանների պատասխանատվությունն ընկնում է Իրաքի կառավարության վրա։ Խորհրդի անդամ երկրները իրենց անհանգստությունն են հայտնում տարածաշրջանում աճող ահաբեկչությունների դեմ, դատապարտում նոյեմբերի 13-ին Ռիադում տեղի ունեցած հակաամերիկյան գործողությունները, Իսրայելից պահանջում լիակատար հեռացում Երուսաղեմից, Հորդանան գետի արեւմտյան ափերից, սիրիական Գոլանից եւ Լիբանանի հարավից, ինչպես նաեւ ափսոսանք հայտնում Աբումուսի եւ Մեծ ու Փոքր Թոմբ թերակղզիների նկատմամբ Իրանի ցուցաբերած հավակնությունների հանդեպ։

Իրանի արտգործնախարարությունը այդ կապակցությամբ հանդես եկավ մի պատասխան հայտարարությամբ, որով էմիրությունների տարածքային պահանջները Իրանից որակելով որպես սադրիչ քայլ, «Իրանի կարծիքով, այդպիսի հռչակագրերը ոչ թե օգնում են տարածաշրջանի խնդիրների կարգավորմանը եւ համագործակցության զարգացմանը, այլ բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատման փոխարեն նպաստում են օտար ուժերի շահադիտական նպատակների իրագործմանը»։

Իրանն իր պատրաստակամությունն է հայտնում տարածաշրջանում համերաշխության պահպանման նպատակով էմիրությունների հետ բանակցությունների նստելու եւ հույս է հայտնում, որ խորհուրդը փոխանակ կրկնելու երկրների միջեւ հակասություններ առող օտարերկրյա քաղաքականությունը, կհովանավորի հարցի կարգավորման երկկողմանի խաղաղ բանակցությունները։

Իրանի ռադիոն հայտնում է, որ դեկտեմբերի 18-ին Թեհրանում կայացած երկօրյա տեւողությամբ, Պարսից ծոցի միջազգային վեցերորդ սեմինար խորհրդակցությունում էմիրությունների արտգործնախարար Ռաշիդ Աբդուլլահը իր ելույթում առաջարկություն արեց նշված թերակղզիների շուրջ եղած հակասությունները հարթելու համար Իրանի հետ բանակցություններ վարել։

Պարսից ծոցի միջազգային սեմինար խորհրդակցությանը մասնակցում էին Իրանի եւ եվրոպական, ամերիկյան ու ասիական 40-ից ավել փորձագետներ։ Բացման խոսքով հանդես եկավ Իրանի արտգործնախարար Վելայաթին։ Նա, նշելով ասիական երկրների տնտեսական արագ զարգացումը, ասաց. «Ասիայի բարգավաճումը ցույց է տալիս, որ 21-րդ դարում Արեւմուտքը կորցնելու է աշխարհը կառավարելու մենաշնորհը»։

Իր ելույթում Վելայաթին ընդգծեց նաեւ, որ իսլամական աշխարհը առաջին անգամ իր համախմբվածությունն ու ուժը արտահայտեց Բոսնիայի հարցում ձեռք բերած հաջողություններով։ Նա քննադատեց ամերիկյան բարքերի տարածումը մահմեդական երկրներում եւ նրա զինուժի ներկայությունը Պարսից ծոցում. «Չնայած պատերազմը Իրաքի ու Քուվեյթի միջեւ վաղուց է ավարտված, բայց օտարերկրյա ռազմանավերը, ժամանակ առ ժամանակ կատարելով իրենց զորավարժությունները, հսկայական ծախսերի տակ են գցում տարածաշրջանի արաբական երկրներին, ինչը խոչընդոտում է նրանց տնտեսական զարգացումը»։

Վելայաթին իր ելույթի վերջում ընդգծեց, որ Պարսից ծոցի տարածքում հակասություններն ու թշնամությունները մի կողմ դնելով, պետք է բարիդրացիական հարաբերություններ զարգացնել։ Իսկ դա կիրագործվի միայն տարածաշրջանից օտար ուժերի հեռացումով։

ՍՈՒՍԱՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Հուսեյն թագավորը մեծարանքներ չի սիրում

Հորդանանի Հուսեյն թագավորը կարգադրել է երկրի մայրաքաղաք Ամմանի կենտրոնական հրապարակից հանել իր բրոնզե արձանը, որն այնտեղ կանգնեցվել էր քաղաքային իշխանությունների որոշմամբ, որպես նվեր ղեկավարի 60-ամյակի առթիվ։ Հորդանանի ղեկավարների դիմանկարներ ու արձաններ շատ հազվադեպ կարելի է տեսնել թագավորությունում, քանի որ Հուսեյնը չի սիրում նման մեծարանքներ։ Ինչպես հաղորդում է «Ինտերնեյշնլ Հերալդ Թրիբյուն» թերթը, Հուսեյնը նաեւ քննադատել է զանգվածային լրատվության միջոցներին այն բանի համար, որ իր կարծիքով, դրանք չափազանց մեծ ուշադրություն են դարձնում թագավորական ընտանիքին։ [illegible]

Մարդը կարիճից թունավո՞ր էր

Կոստա Ռիկայից Լոս Անջելես թռչող ինքնաթիռում ուղեւորներից մեկը ցանկանալով [illegible] բացեց իրեն առաջարկված [illegible], բացեց այն եւ ներսում հայտնաբերեց մի կարիճ։ Կարիճը կծեց նրա ոտքը։ Խուճապ առաջացավ։ Լոս Անջելես ժամանելուն պես մարդուն տեղափոխեցին հիվանդանոց։ Այդ միջադեպի ավարտը զարմանալի էր. պարզվեց, որ մարդը [illegible], իսկ կարիճին ինքնաթիռի [illegible] գտան։ [illegible] են, թե կարիճները [illegible] են։

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Այս, բող զարմանալի չը-վա, որ աշխարհահռչակ երգիչ, կինոդերասան, երգահան Հայաստանի Հանրապետության հասուկ հանձնարարությունների դեսպան Շառլ Ագնավուրի անձնական գործը պահվում է Հայաստանի Հանրապետության նորագույն պատմության պետական կենտրոնական արխիվում (ֆոնդ 362, ցուցակ 7, գործ 609): Դեռ ավելին, նույն ֆոնդում են պահվում նաեւ Շառլ Ագնավուրի հոր, մոր, քրոջ եւ կնոջ անձնական գործերը (գգ. 607-611): Իսկ ինչպե՞ս են այդ փաստաթղթերը հայտնվել արխիվում: Պարզվում է, որ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտից հետո, երբ կազմակերպվեց սփյուռքահայերի զանգվածային հայրենադարձությունը կինը. Կ. Հ.), ընկ. Ոսկերչյան, ընկ. Առոս Մասսոֆ, Խաչատրյան (խորհրդային բանակի հայ զինվորներ, որոնք փախել էին ֆաշիստական գերությունից եւ միացել դիմադրության շարժմանը. Կ. Հ.), որոնց հրահանգները սիրով կատարել ենք կինս եւ ես: Վերջին ժամանակներում նշանակված էինք գերմանական տարագ տալ կարմիրբանակայիններին զանազան վայրերում տեղավորվելու եւ Մակի (պարտիզանների մոտ. Կ. Հ.), ուղարկելու գործին 1944 թ. հունիսի 20-ին խույս տվի Փարիզից խոստացողին հետապնդված ըլլալով գերմանական գեստապոյի կողմից:

Նշանակված ենք կինս եւ ես ֆրանսիական կառավարությունից եւ վկայված FTP-ի (Ֆրանսիայի հարավային զոտու պարտիզանական շտաբ. ... մեծամեծ նահանգներում մասնակի հրավերներով, նաեւ օտար երկրների մայրաքաղաքներում: Ներկայումս էլ ամենամեծ փափագս է գնալ հայրենիք եւ ծառայել իմ ժողովրդին, տեղույն վրա կատարելագործվելով»:

Ահա եւ Շառլի անձնական գործը.

«Շառլ Ագնավուրյան, ճանաչված Շառլ Ագնավուր անվամբ, գրում է նա: Ծնված եմ 1924 թ. մայիսի 22-ին Փարիզում եւ որդին եմ դերասան Մամիկոն եւ դերասանուհի Քնար Ագնավուրյաններին:

9 տարեկանիս նետված եմ ֆրանսական բեմ եւ միջնակարգ կրթությունս ստացած գեղարվեստական վարժարանում: Խաղացել եմ Օտյոն (պետական) Մաթինեի, Մասկին եւ Շանզելիզե թատրոն-

Շառլ Ագնավուրի անձնական գործը Հայաստանի նորագույն պատմության պետական կենտրոնական արխիվում

մայր հայրենիք (1946-1948 թթ. աշխարհի 12 երկրներից խորհրդային Հայաստան վերադարձան շուրջ 90 հազար հայեր): Ագնավուրյանների ընտանիքը նույնպես ցանկություն էր հայտնել վերադառնալ հայրենիք: Այդ են վկայում Ագնավուրյանների կողմից 1946 թ. հունիսի 5-ին Փարիզից գրած դիմումները՝ ուղղված հայրենադարձություն կազմակերպող մարմիններին: Դիմումները ձեռագիր են, գրված հայերեն լեզվով եւ բավականին արժեքավոր կենսագրական տեղեկություններ են պարունակում ոչ միայն Շառլ Ագնավուրի ընտանիքի մասին, այլեւ բացահայտում են Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին այդ հայրենասեր ընտանիքի եւ Ֆրանսիայի հակաֆաշիստական դիմադրության շարժման մասնակիցների միջեւ եղած սերտ կապերը: Ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում առանձին հատվածներ այդ դիմումներից, գործերին կցված հագվագյուտ լուսանկարներ:

«... Վրացական կառավարության օրով (խոսքը 1918-1921 թթ. Վրաստանի Հանրապետության մասին է. Կ. Հ.) Թիֆլիսից դերասանական խմբի հետ անցել եմ Կ. Պոլիս ու ամուսնացել եմ, գրում է երգչի հայրը՝ Մամիկոն Միսաքի Ագնավուրյանը (նա ծնվել է 1887 թ. մայիսի 26-ին Ախալցխայում խոհարարի ընտանիքում, զբաղվել է դերասանությամբ)... 1992 թ. հունիս ամսին ողբացյալ դերասան Աբելյանի ու Սուրաթյանի հետ թատերական ներկայացումների համար անցել եմ Իզմիր, որտեղից քեմալական կռիվների ժամանակ (խոսքը 1919-1922 թթ. հույն-թուրքական պատերազմի մասին է. Կ. Հ.) անցել եմ Սալոնիկ եւ այնտեղից էլ 1923 թ. վերջերին Փարիզ... Այս պատերազմին (խոսքը վերաբերում է 1939-1945 թթ. Երկրորդ համաշխարհային պատերազմին. Կ. Հ.) ծառայել եմ ֆրանսիական բանակում իբրեւ կամավոր զինվոր գերմանական ֆաշիզմի դեմ: Օկուպացիայի (ֆաշիստական Գերմանիայի կողմից Ֆրանսիայի բռնազավթման. Կ. Հ.) ամբողջ տեւողության ծառայել եմ ռեզիստանսում (դիմադրության շարժմանը. Կ. Հ.), տրամադրելով միաժամանակ տունս իբրեւ թաքստոց մեր փախստական ընկերներին եւ կարմիրբանակայիններին: Մեզ մոտ երկար ժամանակ պահվել են, ի միջի այլոց, ընկ. Մելինե Մանուշյանը (ֆրանսիական դիմադրության հերոս, բանաստեղծ Միսաք Մանուշյանի

Մամիկոն Ագնավուրյան

Քնար Ագնավուրյան

Աիդա Ագնավուրյան

զանական շտաբ. Կ. Հ.), կողմից»:

Երգչի քույրը՝ Աիդա Ագնավուրյանը, գրում է.

«Ծնվել եմ 1923 հունվարի 13-ին, Սալոնիկ եւ բերվել Փարիզ 1923 հոկտեմբերի 10-ին... Ինչպես շառավիղը իմ ընտանիքին եղած եմ երգչուհի-դերասանուհի: Տասը տարեկանիս արդեն նետված ըլլալով դերասանական ասպարեզ, կրթությունս առած եմ գեղարվեստական վարժարանում: Հետեւած եմ դաշնակի (7 տարեկանից), հետեւած նաեւ տեխնիկի, 13 տարի շարունակ խաղացած ֆրանսիական թատրոններում:

Մանուկների թատրոնից մինչեւ չափահասները եւ երգած Փարիզի մյուզիք-հոլերում, ռադիոներում: Վերջին ժամանակներում այլ միացել եմ մի շարք հայ կական ջրամբարիկ թատերախմբերում, եղել եմ Ֆրանսիայի ա-

Շառլ Ագնավուրյան

ներում: Սովորել եմ Տիֆլիսի եւ Միուզիքլի պրոֆեսիոնալ վարժարաններում: Երգել եմ մյուզիք-հոլերում, ռադիոներում եւ կանչվել Ֆրանսիայի ամենամեծ նահանգներում: 19 տարեկանից բեմից դուրս պարապ ժամերին ավանդել եմ միուզիքլի դասընթացներ եւ հասցրել բավականին աշխույժ աշակերտներ:

Արվեստից հետ մնալ եմ նաեւ երաժշտության ճյուղը եւ մի փայլուն քննությունից հետո ընդունվել եմ հեղինակների ընկերության շարքում:

Ամուսնացած եմ մի ֆրանսուհի երգչուհու հետ»:

Ֆոնդում պահվում է նաեւ կնոջ Ռոսեթ Միշելինի Պավլովնայի անձնական գործը:

ՆԵՐՍԵՍ ՏԵՐ-ՈՍԿԱՆՅԱՆ,
պատմական գիտությունների դոկտոր

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Վեհափառ Հայրապետի հրավերով Սիլվիա Անեմյանը Հայաստանում

Մայր աթոռի մամլո դիվանից Նոյյան տապան գործակալությանը տեղեկացրին, որ անցած երկու շաբաթների ընթացքում (5-19 դեկտեմբեր, 1995) Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա վեհափառի հրավերով Հայաստանում էր գտնվում բյուզանդագետ, մանրանկարչության մասնագետ օր. Սիլվիա Անեմյանը Բեյրութից:

Ս. Էջմիածնում նրան հնարավորություն է ընձեռվել ծանոթանալ Մայր աթոռի չորս թանգարաններում պահվող արվեստի գործերին, ձեռագրերին եւ հնություններին: Նա այցելել է Մաշտոցի անվան Մատենադարան, հանդիպումներ ունեցել Մատենադարանի տնօրեն, պրոֆեսոր Սեն Արեւշատյանի եւ այլ գիտնականների հետ: Այցելել է Հայաստանի պատմության պետական թանգարան, ինչպես նաեւ Երեւանի այլ թանգարաններ: Այցելել է Ս. Հռիփսիմե, Ս. Գայանե, Ս. Շողակաթ, Գեղարդի, Խոր Վիրապի, Սեւանա կղզու վանքերը:

Դեկտեմբերի 12-ին Սիլվիա Անեմյանին ընդունել է ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Ըստ հաղորդագրության, օր. Անեմյանը նախագահի հետ երկարատեւ զրույցի ընթացքում մասնավորապես անդրադարձել է հայագետ Սիրարփի Տեր-Ներսեսյանի վաստակի արժեւորման հարցին:

Դեկտեմբերի 16-ին Սիլվիա Անեմյանը դասախոսությամբ հանդես է եկել Մայր աթոռի Հոգեւոր ճեմարանում: Դասախոսության նյութը Սիրարփի Տեր-Ներսեսյանի անձն ու գիտական վաստակն էր:

Ձեռնարկին անձամբ ներկա է գտնվել Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Տ. Տ. Գարեգին Ա վեհափառը եւ հանդես է եկել փակման խոսքով՝ արժանի հարգանք ընծայելով Սիրարփի Տեր-Ներսեսյանի հիշատակին եւ գնահատանք Սիլվիա Անեմյանի եռանդուն գործունեությանը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Լոնդոն. «Հայաստանի երգչախումբն ինքը երեւույթ էր»

«Ազգի» դեկտեմբերի 13-ի համարում մենք արդեն տեղեկացրել ենք, որ Մեծ Բրիտանիայի մայրաքաղաքում նոյեմբերի 23-ից մինչեւ դեկտեմբերի 11-ը տեղի է ունեցել «Հայաստանի արվեստները» ընդհանուր խորագրով բազմաբնույթ մի փառատոն: Այսօր թարգմանաբար մեր ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում հատվածներ անգլիական հեղինակավոր «Ինդիփենդենտ» թերթի դեկտեմբերի 19-ի համարում տպագրված Ռոբերտ Մեյկոֆի հոդվածից, որն անդրադառնում է Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի ելույթներին Լոնդոնի Էլիզաբեթ թագուհու անվան համերգասրահում:

«Երգացանկը կրոնական էր եւ ավանդական, ռոմանտիկական եւ ժամանակակից ոճական մշակումներով, որոնք անծանոթ լինելով հանդերձ, չափազանց գրավիչ էին: Բայց երգչախումբն ինքը իսկական երեւույթ էր: Հենց սկզբից այն ցուցադրեց զարմանալի ուժգնության եւ դինամիկ ճկունության ջերմ եւ բազմահարուստ տոնայնություն: Երգերի մեծամասնությունը կատարվում էր առանց դաշնամուրի ընկերակցության եւ առանց տեքստերի՝ հիշողությամբ: Սա նշանակում էր մեկնաբանման ճշգրտության վիրտուոզ ցուցադրություն: Խմբավար Չեքիջյանը, որն արդեն 33 տարի աշխատում է երգչախմբի հետ, մերթ կսրուկ, մերթ մեղմ, բայց միշտ զգայուն եւ վճռական ձեռքի շարժումներով ղեկավարում էր երգչախումբը՝ անհանգիստ քայլեր կատարելով նրա առաջ: Հանդիսատեսը չէր կարողանում աչքը կտրել նրա ձեռքերից: Ոչ էլ երգչախումբը, որը կարողանում էր երգել տեմպի լիակատար ազատությամբ եւ ամենանուրբ երանգների արտահայտության վարպետությամբ: Նրանք բացառապես լավ էին կատարում տարբեր տոնայնության արագ ելեւէջները: 48 հոգուց բաղկացած երգչախումբը այնպես էր թնդացնում դահլիճը, կարծես երկու անգամ ավելի լեցուն լիներ: Երգեհոնային հանդարտ ռոտաների ճշգրիտ զետեղումը նորություն էր մեզ համար:

Առաջին մասի հիմնավուրց եւ կրոնական կատարումներից հետո երկրորդ մասի ժողովրդական երգերը՝ Կոմիտասի մշակումներով, դահլիճին բերեցին եռանդ ու կայտառություն: Ալեւույան, որն արժանացավ կրկնվելու շնորհին, երբեք նման ուժգնությամբ ու ոգիով չէր հնչել մեր բեմերում»:

ՓԱՐԻԶ

79 տարեկանում վախճանվեց Ռոբեր Մանյուելը

Օրերս Փարիզում մահացավ Կոմեդի Ֆրանսեզ հանրահայտ թատրոնի նախկին դերասան, բեմադրիչ, 1956-1984 թթ. Դրամատիկ արվեստի ազգային բարձրագույն կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր, համերգավար Ռոբեր Մանյուելը, առանց որի անհնար է պատկերացնել Ֆրանսիայի 60-70-ական թթ. մշակութային կյանքը: Այդ եռանդուն անձնավորությունն ամբողջ կյանքում պաշտում էր Մոլիերին, կազմել էր նրա հետ կապված հավաքածու (կիսանդրիներ, կտավներ, ձեռագրեր եւ այլն), բայց հանգամանքների բերումով ստիպված էր եղել բաժանվել դրանից: Ռոբեր Մանյուելը նաեւ մոլի գրքասեր էր, մունետիկյան խորհրդական, քաղաքապես, օտերեսի ազգային ակադեմիայի նախագահ:

Ռոբեր Մանյուելը ծնվել է 1916 թ. Փարիզում: 17 տարեկանում ընդունվեց Դրամատիկ արվեստի ազգային բարձրագույն կոնսերվատորիա եւ 1936 թ. արժանացավ թատերական առաջին մրցանակի: Ոգեւորված պատանին մուտք գործեց Կոմեդի Ֆրանսեզ եւ սկսեց խաղալ առավելապես Մոլիերի կատակերգություններում: Նրա խաղացանկում կային նաեւ Մարիվոյի, Բոմարշեի, Ֆեյդոյի, Լաբիշի պատերախաղեր: Ռոբեր Մանյուելը ընդհանուր առմամբ դերեր է կատարել 99 ներկայացումներում, ինչպես նաեւ բեմադրել է 15 պիես:

Ժակ Բրելի «Լամանչեցի մարդը» ֆիլմում մեծ երգիչ ու բանաստեղծ Բրելը հանդես էր գալիս Դոն Կիխոտի, իսկ Ռոբեր Մանյուելը՝ Սանչո Պանսայի դերում: Մանյուելը նաեւ հետաքրքրվում էր պարարվեստով, օպերետներով, հրականացնում դրանց բեմադրություններ: Կոմեդի Ֆրանսեզից դուրս գալուց հետո նա հանդես էր գալիս ուրիշ բեմահարթակներում, իսկ 1977 թ. իր երկրորդ կնոջ՝ դերասանուհի Կլոդին Կոստերի հետ «Մեր մոզ» շոգենավի վրա կազմակերպեց թատրոնի ծովային փառատոն: Փարիզի «Ֆիգարո» թերթի թղթակցին

1994 թ. նոյեմբերին տված հարցազրույցում Ռոբեր Մանյուելը, ցանկանալով ընդգծել մարդկանց օգտակար լինելու իր բուռն ձգտումը, մասնավորապես ասաց. «Ես կուզենայի, որ մեկի խենթությունը ծառայեր ամենքի խենթությանը»: Մոլիերի հանդեպ իր պաշտամունքի համար մտերիմները նրան հաճախ անվանում էին «պարոն Մոլիեր»: Ռոբեր Մանյուելը միաժամանակ ֆրանսիացի դերասաններից առաջինն էր, որ ըմբռնեց հեռուստատեսության կարեւորությունը եւ մասնակցում էր 60-70-ական թթ. հեռուստատեսային հայտնի հաղորդաշարերին («Այս երեկո թատրոնում», «20-րդ դարի մարդը» եւ այլն):

Պատրաստեց
ԱՆԱՀԻՏ ՄԵԼԻՔՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

«ՈՍԿԵ ԳՆԴԱԿ»

«Ֆրանս ֆուտբոլը» «Ազգի» եւ Սուրեն Բաղդասարյանի մասին

«Ազգի» ընթերցողների կարծիքով՝ Կլինսմանը 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ

ԱՇՈՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ ավարտվեց «Ազգի» կողմից կազմակերպված մարզական մրցույթի ժամկետը: Հիշեցնենք, որ մեր ընթերցողներին առաջարկվել էր «Ֆրանս ֆուտբոլ» շաբաթաթերթի օրինակով որոշել 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստին: Մեր նախաձեռնությունը «Ֆրանս ֆուտբոլն» իր վերջին համարում անդրադարձել է հատուկ հոդվածով: Շաբաթաթերթի սեւ ալիսակ 39-րդ էջում հատուկ ընդգծված վարդագույն ֆոնի վրա «Քայլը ծնեն է» [illegible] գրվում է. «Հայաստանում 1995 թ. «Ոսկե գնդակի» դափնեկրի ընտրությանը մեծ հետաքրքրությամբ են հետեւում «Ազգ» օրաթերթի ընթերցողները: Սուրեն Բաղդասարյանը, որը «Ոսկե գնդակի» հանձնաժողովի հայ անդամն է, իր թերթի մեջ մրցույթ է կազմակերպել, որ ամեն մի ընթերցող «Ֆրանս ֆուտբոլի» ներկայացրած 50 խաղացողների ցուցակից իր ընտրությունը կարող է անել: Նա, ով «Ֆրանս ֆուտբոլի» վերջնական դասավորման ամենամոտ հնգյակը կառաջարկի, կարժանանա հատուկ մրցանակի»:

Երեկ ամփոփվեցին «Ազգի» մրցույթի արդյունքները, որոնք ուղարկվել են «Ֆրանս ֆուտբոլին»: «Ազգի» ընթերցողների կարծիքով 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել Գերմանիայի հավաքականի եւ Մյունխենի «Բավարիայի» 31-ամյա հարձակվող Յուրգեն Կլինսմանը: 2-րդ տեղում է Լիբերիայի հավաքականի եւ «Միլանի» հարձակվող Ժորժ Վեան: «Ազգի» մրցույթի մասնակիցները «Ֆրանս ֆուտբոլի» կողմից ներկայացված «Ոսկե գնդակի» 50 թեկնածուներից նշել են 19-ի անունը, որոնցից 9-ը Իտալիայի առաջնության մասնակիցներ են: 4-ական

ֆուտբոլիստ ներկայացնում են Չեմպիոնների լիգայի նախորդ խաղարկության եզրափակչի մասնակից թիմերը «Այաքսն» ու «Միլանը»: 3-ական թեկնածուներ «Յուվենտուսից» ու Մադրիդի «Ռեալից» են:

Ահա «Ազգի» մրցույթի վերջնական արդյունքները.

1.	Կլինսման («Բավարիա»)	96
2.	Վեա («Միլան»)	92
3.	Կլույվերտ («Այաքս»)	34
4.	Դել Պիերո («Յուվենտուս»)	31
5.	Օվերմարս («Այաքս»)	26
6.	Լաուդրուպ («Ռեալ» Մ)	16
7.	Վիալլի («Յուվենտուս»)	13
8.	Ռավանելի («Յուվենտուս»)	13
9.	Ռ. Բաջջո («Միլան»)	12
10.	Ստոյչկով («Պարմա»)	10
11.	Լիտմանեն («Այաքս»)	9
12.	Բատիստուտա («Ֆիորենտինա»)	6
13.	Մալդինի («Միլան»)	5
14.	Հիերո («Ռեալ» Մ)	5
15.	Բարեզի («Միլան»)	4
16.	Զամորանո («Ռեալ» Մ)	4
17.	Երոա («Լիդս»)	2
18.	Զամմեր («Բորուսիա»)	1
19.	Ֆինիդի («Այաքս»)	1

Դեկտեմբերի 26-ին «Ֆրանս ֆուտբոլն» իր հերթին վերջնականապես կամփոփի իր մրցույթի արդյունքները եւ կհրապարակի, թե ով է 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստն ու «Ոսկե գնդակի» դափնեկիրը:

«Ոսկե գնդակի» մրցույթի ընթացքը շարունակում է մնալ գաղտնի

ԱՇՈՏ ԲՈՅԱՋՅԱՆ
Փարիզ

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, «Ոսկե գնդակի» մրցույթն անցկացնող «Ֆրանս ֆուտբոլ» շաբաթաթերթն այս անգամ որոշել է մինչեւ վերջնական արդյունքների ամփոփումը գաղտնի պահել մրցույթի ընթացքը: Սակայն մեզ հաջողվեց խմբագրության աշխատակիցներից իմանալ որոշ տեղեկություններ, որոնք չեն խախտում գաղտնապահության սկզբունքը: Այսպես, մրցույթին մասնակցող ՈՒԵՖԱ-ի անդամ երկրների 50 լրագրողներից 45-ի պատասխաններն արդեն ստացվել են, եւ «Ոսկե գնդակի» 50 թեկնածուներից 33-ն օգտին արդեն ձայներ [illegible], որոնցից 26-ը [illegible] են, 4-ը հարավամերիկացիներ, 3-ը աֆրիկացիներ: Մեզ հաջողվեց պարզել նաեւ, որ Եվրոպայի այս տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվելու հիմնական պայքարն ընթանում է երկու ֆուտբոլիստի միջեւ, որոնք տարբեր հայասակություն ունեն եւ մասնակցում են տարբեր երկրների առաջնություններին: Միայն կարելի է ենթադրել, որ խոսքը Ժորժ Վեայի եւ Յուրգեն Կլինսմանի մասին է: Համենայն դեպս համբերելու շատ քիչ ժամանակ է մնացել եւ 5 օր հետո հայտնի կդառնա աշխարհամասի լավագույն ֆուտբոլիստը:

Հիերոյի հաղթական վերադարձը

Իսպանիայի հավաքականի եւ Մադրիդի «Ռեալի» 27-ամյա պաշտպան Ֆերնանդո Հիերոն, որը գերազանց անցկացրեց ընթացիկ մրցաշրջանը ճանաչվելով «Եվրոպա-96»-ի ընտրական փուլի խմբագայի «Գրասհոպերս»—«Ռեալ» խաղում Հիերոն կրկին իրեն գերազանց դրսեւորեց: Ավելորդ չէ նշել, որ տարանդավոր այդ ֆուտբոլիստն իսպանացի միակ խաղացողն է, որը ներառված է «Ոսկե գնդակի» թեկնածուների թվում:

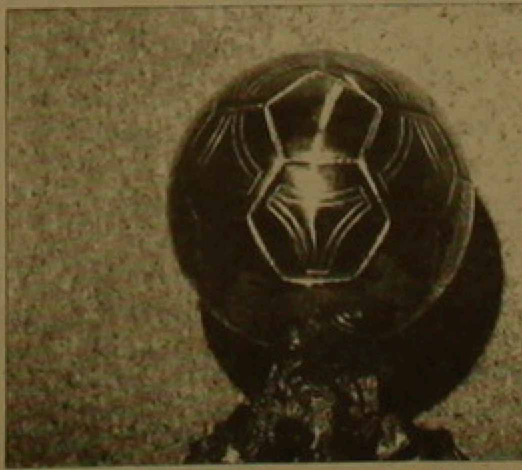

«Ոսկե գնդակ» մրցանակը

Մալդինիի եղբայրը նախապատվությունը տալիս է Պաոլոյին

«Միլան» թիմի եւ Իտալիայի հավաքականի 27-ամյա պաշտպան Պաոլո Մալդինին, որն ավանդաբար հավակնում է «Ոսկե գնդակին», վերջերս Միլանում մասնակցեց տեսամագնիտոֆոնների եւ տանիտասարկավորումների նոր խանութի բացմանը, որը պատկանում է իր երկու եղբայրներին Ալեսանդրոյին եւ Պերչեզարեին: Վերջինս, օգտվելով առիթից, իր եղբոր մասին հայտարարեց, որ «Միլանի» ձախ պաշտպան Պաոլոն լիովին արժանի է Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստի տիտղոսին: «Դժբախտությունն այն է, որ մրցույթին մասնակցող մարզական լրագրողները հաճախ նախապատվությունը տալիս են այն ֆուտբոլիստին, որը հաջող է խաղում վերջին ամիսներին եւ հաշվի չեն առնում մի քանի կայուն ելույթները», ասել է Պերչեզարեն:

«Լացիոյի» մարզիչը նախընտրում է Օվերմարսին

Հռոմի «Լացիո» թիմի մարզչի կարծիքով «Ոսկե գնդակի» ամենահավանական թեկնածուն Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաղթող, Ամստերդամի «Այաքսի» եւ Հոլանդիայի հավաքականի 22-ամյա հարձակվող Մարկ Օվերմարսն է: Ըստ մարզչի, Օվերմարսը փայլուն խաղ է ցուցադրել փաստորեն ծրագրով «Այաքս»—«Լացիո» ընկերական հանդիպման ժամանակ:

ԽՆԴԻՐ

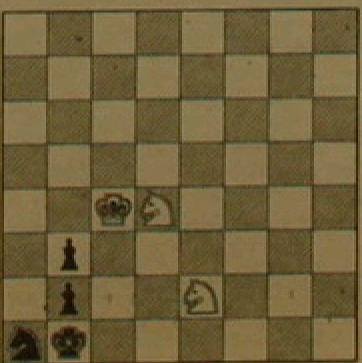

Մատ 3 քայլից

ՄՐՑՈՒՅԹ

Ջանլուկա Վիալլին «Ուորլդ սոկկերի» դափնեկիր

Ինչպես հայտնի է, մարզական հանդեսները, թերթերն ու ամսագրերն ամեն տարվա վերջում որոշում են մրցաշրջանի դափնեկիրներին: Անգլիական «Ուորլդ սոկկեր» ֆուտբոլային հայտնի ամսագրի հարցմամբ 1995 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել «Յուվենտուս» թիմի 31-ամյա հարձակվող Ջանլուկա Վիալլին, որը վաստակել է 18.6 միավոր: 1995 թ. իրոք անչափ հաջող եղավ տաղանդավոր այդ ֆուտբոլիստի համար: Վիալլին դարձավ Իտալիայի չեմպիոն ու գավաթակիր, «Յուվենտուսի» կազմում մասնակցեց 1994-1995 թթ. ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության եզրափակչին: Իսկ հիմա իր թիմի հետ միասին հաջողությամբ շարունակում է ելույթները Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում:

Ջանլուկա Վիալլին

Ուշագրավ է, որ «Ուորլդ սոկկերի» երկրորդ մրցանակակիր է դարձել «Յուվենտուսի» մեկ այլ խաղացող՝ Ալեսանդրո Դել Պիերոն, որը վաստակել է 10 միավոր: 21-ամյա այդ ֆուտբոլիստն ընթացիկ մրցաշրջանում նույն նվաճումներն է ունեցել, ինչը որ Վիալլին: Նա միաժամանակ Իտալիայի հավաքականում հաջողությամբ փոխարինել է Ռոբերտո Բաջջոյին.

Երրորդ տեղում է համրահայտ Յուրգեն Կլինսմանը (Գերմանիա):

Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաղթող «Այաքսի» խաղացողները գոհացում ստացան միայն այն բանի համար, որ իրենց թիմն, ըստ «Ուորլդ սոկկերի», լավագույնը ճանաչվեց աշխարհամասում: Միաժամանակ «Այաքսի» գլխավոր մարզիչ Լուիս վան Գաալը ճանաչվեց լավագույն մարզիչ:

Ժորժ Վեան երրորդ անգամ Աֆրիկայի լավագույն ֆուտբոլիստ

Աֆրիկայի ֆուտբոլային ասոցիացիաների միության կողմից երրորդ անգամ այդ աշխարհամասի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց Ժորժ Վեան (Լիբերիա, «Միլան»), որը լրջորեն հավակնում է նաեւ Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստի տիտղոսին եւ «Ոսկե գնդակին»: Այսպիսով Ժորժ Վեան փոխարինեց Պորտուգալիայի «Սպորտինգ» թիմում հանդես եկող Նիգերիայի հավաքականի հարձակվող Էմանուել Ամունիկեին, որն անցյալ տարի Աֆրիկայում ճանաչվել է լավագույն ֆուտբոլիստ:

Երկրորդ տեղում է 29-ամյա Զարհես Ն'Դորամը (Չադ), որը հանդես է գալիս Ֆրանսիայի «Նանտ» թիմում ու այս տարի դարձել է Ֆրանսիայի չեմպիոն: Ինչպես հայտնի է, «Նանտը» դուրս է եկել Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի քառորդ եզրափակիչ:

Երրորդ դափնեկիր դարձավ «Այաքս» թիմի հարձակվող Ժորժ Ֆինիդին: Նիգերիայի հավաքականի 24-ամյա խաղացողը «Այաքսի» հետ այս տարի դարձել է թե Հոլանդիայի չեմպիոն, թե Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաղթող: Նիգերիայի հավաքականն Աֆրիկայի 1996 թ. առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր է ձեռք բերել: Ֆինիդին «Այաքսի» հետ շարունակում է իր հաջող ելույթները Չեմպիոնների լիգայի ընթացիկ խաղարկությունում:

ԱՎՍՏՐԱԼԻԱ

Անկոտրում կամքով մոտոցիկլային չեմպիոնը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Ավստրալացի մոտոցիկլիստ Մայքլ Դուհանն երկրորդ անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը, մոտենալով Ռոբերտ Սոյենսերի, Լոուսոնի եւ Ռեյնիի պես մեծ չեմպիոններին: Դուհանը «Գրան պրիի» մրցումներին մասնակից բացառիկ չեմպիոն է: Նա յոթ տարիների ընթացքում, որ մասնակցել է աշխարհի առաջնություններին, ամեն տեսակի խնդիրների է հանդիպել: Այսպես, 1992 թ. Հոլանդիայի Ասենն քաղաքում տեղի ունեցած «Գրան պրիի» մրցումների ժամանակ Մայքլ Դուհանը լուրջ վթարի ենթարկվեց եւ բժիշկները մտածում էին նույնիսկ նրա ոտքը կտրել: Բարեբախտաբար դա տեղի չունեցավ: Բայց այդ վթարից հետո բոլորը չէին կասկածում, որ ավստրալացի չեմպիոնն այլեւս ի վիճակի չի լինի նստել մոտոցիկլի վրա: Սակայն անկոտրում կամքի տեր Դուհանը ոչ միայն վերադարձավ, այլեւ շարունակեց իր բարձր մակարդակի ելույթները: Նրանով մեծապես հետաքրքրվում են շարժիչների աշխարհի ամենախոշոր ֆիրմաները, ինչպես «Սուզուկին» կամ «Յամահան», ծգտելով, որ Դուհանը գովազդի իրենց արտադրանքները: «Յամահա Ռոբերտս» ընկերությունը Դուհանին նույնիսկ առաջարկել է մինչեւ 5 մլն ամերիկյան դոլար համագործակցության համար: Բայց նա մերժեց գայթակղիչ առաջարկը, հավատարիմ մնալով իր ֆիրմային ճապոնական «Հոնդա» ընկերությանը, որի շնորհիվ սկսած 1989-ից կատարել է իր առաջին քայլերը մոտոցիկլային սպորտում: Իր հերթին «Հոնդա» ֆիրման միշտ հավատարիմ է մնացել

Դուհանին՝ նրա կողքին լինելով նաեւ ծանր օրերին: «Ինչո՞ւ փոխեմ թիմս: Ես աշխարհի ամենալավ թիմում եմ եւ գիտեմ, որ միայն «Հոնդա» տեղի շարժիչներով կարող եմ շահել աշխարհի առաջնությունը: Միլիոնները, որ խոստանում են մյուս ֆիրմաները, զոր են ինձ համար, քանի որ հաղթանակն ավելի կարեւոր է», ասում է Մայքլ Դուհանը: Նա 30 տարեկան է եւ մեկ կամ երկու տարի հետո հավանաբար հրաժեշտ կտա բարձր կարգի մրցումներին, մինչ այդ իր հավաքածուներին ավելացնելով նոր բարձր տիտղոսներ:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Երե գործազուրկ եք, կամ կարիք ունեք հավելյալ եկամուտի, «Ազգը» հրավիրում է ձեզ շրջում թերթավաճառության

Գոհացուցիչ աշխատանքի դիմաց «Ազգը» կդառնի ձեզ եւ ձեր ընտանիքը

ԱԶԳ-ը ԱՆՀԱՏ ԹԵՐԹԱՎԱՃԱՌՆԵՐԻ ԿԱՐԻՔՈՒՄ Է

Դիմել «Ազգի» տնօրենություն, առավոտյան ժամը 9-ից սկսյալ, Հանրապետության (նախկին Ալավերդյան) փողոց, 47, հեռախոս 56 28 63:

ԷԿՈՐԻՍԿ

ՀԱՐԳԵԼԻ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ

ՏՆՕՐԵՆԻ

ՊԱՇՏՈՆԻ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՐԵՔ ՄԻՆՉԵՎ 31.12.1995 Թ.:

ՀԱՍՑԵՆ՝ ԵՐԵՎԱՆ, ՄՈՍԿՈՎՅԱՆ 35:

ՍԱՆՈՐԻ ՏՈՆԵՐԻՆ

ԾԱՂԻԿՆԵՐԻ ԳՆԵՐԸ

Վարդ	500, 700, 900 դրամ
Մեխակ	200, 250 դրամ
Խոլորձ (օրխիդեա)	800, 1500 դրամ
Իրիս	350 դրամ
Կակաչ	700, 900 դրամ
Գերբերա	500, 800 դրամ:

Կլինեն նաեւ քրիզանթեմ, շուշան, միմոզա, անտուրիում, ստրելիցիա, ամարիլիս, պրոտեա՝ ավելի քան 35 ծաղկատեսակներ:

1200 դրամից բարձր ծաղկեփնջերը եւ կոմպոզիցիաները ցանկալի է պատվիրել նախապես:

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ

Առաջին անգամ Հայաստանում

«ԱՅ-ՏԵՔ» հայ-ամերիկյան համատեղ ընկերություն

❑ Ավտոմեքենաների ճաքճքած ապակիների նորոգում և խազխզածների փայլեցում:

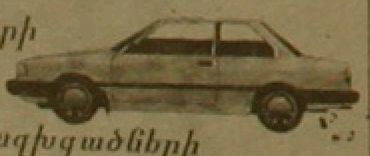

❑ Խանութների ապակիների նորոգում

Երևան, Նոր-Արեշ, Աթոյան 17 փ., տուն 51

OK ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Մի ծուլացեք այլեւս !!!

ENGLISH

Հենց հիմա զանգահարեք 26 85 93, 26 70 23

Մեկ-երկու ամիս եւ դուք... կխոսեք OK

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

5 սենյականոց բնակարան (95 քմ), վերնահարկով (45 քմ): Ընդհանուր մակերեսը 140 քմ Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի քարե շենքում:

Հեռ. 58-18-41, 34-25-86:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում կամ փոխանակում եմ Ստեփանավանից մեկ կմ հեռավորության վրա գտնվող Կիրով բնակավայրում 2 սենյականոց սեփական տունս Երեւանում գտնվող բնակարանի հետ: Ունի ռուսական վառարան, նկուղ, 2 զախանոց, գոմ, 1000 քմ տնամերձ այգի: Ինչպես նաեւ 1,4 հեկտար վարելահող (կարտոֆիլ, ցորեն):

Զանգահարել 581841, 582483:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիմորդների ու դպրոցականների հետ պարապում եմ մաթեմատիկա եւ ֆիզիկա առարկաները նրանց տանը:

Զանգահարել 557221 հեռախոսահամարով:

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being accepted for the 1996/97 fulbright scholar program. Candidates must possess a doctoral degree (or equivalent professional training and experience) and English proficient sufficient to conduct research or to lecture in the United States.

Candidates will be considered in the following fields:

1. POLITICAL SCIENCE, INTERNATIONAL RELATIONS, AND LAW
2. AMERICAN STUDIES (HISTORY, LITERATURE, SOCIETY OR CULTURE OF THE UNITED STATES)

Application forms may be obtained from the USIS office at the U. S. Embassy, Marshal Baghramian 18 or the IREX office, room #38e at the American University of Armenia, Marshal Baghramian 40.

For further information or to submit applications, please contact the USIS office at 52-46-61, or IREX on 27-45-32.

Application deadline is January 31, 1996.

undp

UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME

Sustainable human development

THE UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME IN YEREVAN IS LOOKING FOR:

SHORT TERM EXPERTS

in the following sectors:

. Civil engineering

with experience in all aspects of the construction of buildings, bridges.
Broad knowledge regarding structural requirements for water containment, pipeline construction, irrigation and hydro-electrical generation.

. Energy

with global knowledge of the energy sector.
Substantial knowledge of alternative energy sources.

. Transportation

with global knowledge of transportation issues, both urban and rural, including road, railroad, air transportation, encompassing the movement of freight as well as public transportation infrastructure and services.

. Agriculture

with a backround in Agricultural Economics and good knowledge of the issues related to irrigation systems and techniques.

. Education

with additional knowledge on the dissemination of information for public awareness campaigns, as well as methodologies of vocational training.

. Public Health

with a background in public hygiene, sanitation and methods of improving public health awareness.

. Private Sector

with expertise in the establishment of small and medium-scale enterprises.

. Environment.

with knowledge of the specific environment issues of Armenia as well as general knowledge of global environmental scheme.

Six month assignment.
Location: Yerevan+field visits.
The ideal candidates will have an advance university degree in the corresponding discipline or related fields and will have a minimum of ten years working experience.
Requirement: Fluent English
Short listed candidates will be invited to have an interview before a panel of international United Nations staff.

ADMINISTRATIVE SUPPORT PERSONEL

. A Programme Assistant

Reponsible for record keeping, filing and othe duties as assigned.

A Driver

Six month assignment.
Requirement: Fluent English

Please send your curriculum vitae and a letter detailing your qualifications before 10 January 1996 to the following address:

United Nations Development Programme
Continuum Project
14, Karl Liebnecht Str.
375010 Yerevan

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

... 23, ... 2 ... 65. Պատվեր 69149. ... 2010 ... 3000 Ստորագրված է տպագրության 20. 12. 1995 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@